

Slottsskogens fåglar 2009

Stig Fredriksson

För andra året i rad häckade smådopping i Lilla dammen, en inte alltför vanlig häckfågel mitt inne i staden. Detta år gick det inte lika bra som förra året - bland annat tog en skrattmås en liten nykläckt unge. Dock överlevde en unge och blev flygg, inte illa det.

Lilla dammen 11 juni 2009

Slottsskogen hösten 2009

Tre kajor 9 oktober, ringduvor 1 december Stora dammen Hallandsstugan, skedand 23 oktober vid Stora dammen, kanadagäss vid Stora dammen 23 oktober, häger med groda i Alpdammen 16 december och rörhöns vid Stora dammen 26 december

Knölsvan (3)

0-0-0 / 2-0-0 / 0-0-0 / 0-0-1

Två små vårflockar sågs i april, 2/4 kom 4 ex åt N (ME) och 15/4 kom 3 ex söderut "var på väg att landa i Stora dammen men ångrade sig och flög vidare (någon tvättade lamporna kring dammen med högtrycksspruta och förde ett väldigt liv kanske för mycket för svanarna) (ME). Sedan dröjde det till 26/12 då 6 ex sträckte söderut över Azaleadalen (BA, SF). Arten är en ovanlig överflyttare; årets observationer är lika många som året innan, 2005-2008 sågs arten 0-3 gånger per år.

Sångsvan (11)

1-0-6 / 0-1-0 / 0-0-0 / 0-1-2

En stor del av årets observationer gjordes på vårsträcket 9-30/3 med maximum 17-18/4, Stora Svandagen. Denna senare dag passerade en flock med 39 ex norrut (BA), flockstorlekarna för de femton flockarna i mars var i genomsnitt 18 ex. En något udda observation var 5 sydsträckande ex 13/5 (JM). Sydsträckande flockar passerade vid tre tillfällen under hösten, 11/11 7 ex (BA), 12 ex 15/12 (BA) och 5 ex 17/12 (JK). Tidigare såsonger 2005-08 sågs arten på sträck mellan 1-5 dagar. Årets ökning har säkert ett samband med det ökade antalet observatörer.

Grågås (17)

1-0-5 / 3-2-0 / 0-1-3 / 0-2-0

Numera ett tämligen normalt inslag på flyttningen, framför allt i mars-april då hälften av observationerna gjordes. Mest enstaka fåglar, 1-2 ex, någon gång en större flock med rekordet 28 ex 11/11 (BA) och 30 ex 12/3 (ME). De landar icke men vingklippta grågäss i Fågeldammen rapporteras ibland felaktigt.

Vitkindad gås (1)

Trots att denna art på senare decennier har ökat starkt i regionen är detta den första observationen av en flyttande flock över Skogen. 7/9 kom 29 ex åt väster rakt över Ljungkullen (ME, SF).

Kanadagås (80)

8-1-11 / 6-4-0 / 2-10-6 / 11-9-12

Vinterns observationer fram till 9/1 utgjordes av de 10 exemplar som av allt att döma var de två familjer som häckat i Finns mosse och Axlemossen i Änggårdsbergen. De höll till i en liten vak i NV delen av den islagda Stora dammen och matades av både parkens djurskötare och vänliga besökare. Under större delen av tiden de var här fick de tillskott av ytterligare en kanadagås.

Resten av våren fanns vanligen 4-5 ex i Stora dammen, 29/3 (SF) var sista gången de sågs på våren, paren hade då placerat sig i var sin del av dammen. Resten av våren fanns 1 ex kvar sågs oftast i Stora dammen. Efter sommarpaus fanns åter 5 ex i Stora dammen 21/8 (ME) vilka 4/9 hade blivit 10 ex (SF), något som varade året ut.

Flyttande flockar passerade vid flera tillfällen, vackert flockformerad och oftast ljudligt sig annonserande, en skön syn.

23/3 kom 25 rakt N rakt över Stora dammen (ME)

9/5 kom 5 ex norrut över Ödledammen (ME)

19/8 sträckte 13 ex norrut (SF)

6/9 flög 19 ex snygg formation V Ljungkullen (ME)

15/12 ca 40 ex S Majvallen Azaleadalen (SF)

17/12 8+18+14 ex flög förbi (JK, SF)

Bläsand (30)

11-4-0 / 0-0-0 / 0-0-3 / 8-4-0

Från nyår till 21/2 höll en honfärgad bläsand till i dammarna, främst Stora dammen bland gräsänderna, i början lite skyggare än dessa. Bedömdes vara 2K hona 21/1 (UU). Någon gång sågs hon i Lilla dammen 13/1 (JR), 15-17/1 i Fågeldammen, sedan var hon tillbaka i Stora dammen. Enda besöket i Hjortdammen ägde rum 6/2 (BA) och sista gången den vintern var 21/2 i Fågeldammen (MM).

Bläsand sågs åter 21/9 i Stora dammen.

Den gick gärna och betade på flamingomatplatsen på ön till 26/9 och bedömdes vara 1K-fågel (BA, ME, SF). Mellan 17/10-9/11 fanns sedan 2-4 ex i Stora dammen, alltid i Stora dammen. Sista observationen 9/1 med 2 ex i Stora dammen (ME, SF).

Fåglar i Slottsskogen 2009

Denna rapport om Slottsskogens fåglar bygger på 6466 observationer som skickats in till Artportalen Svalan. Antalet rapportörer var 88, de flesta med några enstaka besök men några mycket flitiga. Antalet dagar med rapport till Svalan var 335 dagar, vilket betyder att Slottsskogen antagligen är den av fågelskådare mest välbesökta lokalen i trakten. Detta leder till att fler fåglar ses, vilket gör att fler fågelskådare söker sig hit. Detta syns på antalet sedda arter som visar en uppåtgående tendens.

Antal besöksdagar per månad var 30-27-28 / 30-30-22 / 26-29-27 / 29-27-30. Vid varje artnamn finns antal dagar då arten rapporterats inom parentes; denna metod att ange frekvens har sin begränsning men har trots allt ansetts användbar för att ge en bild av förekomsten.

Rapportörer tackas varmt, det är tack vare dem det blir en rapport. Bengt Adamsson och Magnus Eriksson har varit de flitigaste men även många andra. Rapportörerna svarar själva för sina observationers riktighet. Slottsskogen har stora fördelar som fågelokal, för många är den närmiljö och fåglarna är vana vid folk och låter sig villigt betraktas.

Kompletteringar och synpunkter är välkomna, både muntligt, på lösa lappar, via e-post och på Svalan <http://www.artportalen.se/birds/default.asp> utan vilken denna rapport inte varit lika rikhaltig. Sålunda tackas också Svalan-folket på Artportalen varmt.

Stig Fredriksson
Majorna 27/9 2010

Rapportörer

AB Anders Bergquist
AH Amar Hot
AHa Andreas Hagström
AJ Anders Johansson
AL Arvid Landgren
AM Anders Malmsten
AMä Ari Määttä
AN Anders Nyberg
AW Adam Wandel
BA Bengt Adamsson
BB Bo Brinkhoff
BG Björn Granberg
BJ Björn Johanson
BK Birger Kaiser
BO Bert Olsson
BS Björn Sjöstrand
BT Bernt Turesson
CC Christer Cederfalk
CF Christer Fält
CH Clas Hermansson
CJ Carl Jyker
CJo Christer Johansson
DK Dennis Kraft
DN Disa Nyberg

EF Evamaria Ferm
EH Ellen Hultman
ES Elisabeth Svensson
EW Elon Wismén
FK Fredrik Klingberg
FÅ Fredrik Åstrand
HB Hans Börjesson
HF Hans Falklind
HH Hanserik Hermansson
HL Hampus Lybeck
HLi Hans Lindfors
IN Ingegerd Nyberg
IP Ingemar Pettersson
JE Johan Ennerfelt
JH Jan Hellström
JHe Jon Hessman
JK Jan Krantz
JM Jan Mogol
JMa Jonas Magnusson
JN Jan-Åke Noresson
JR Johan Revelj
JS Johan Svedholm
JSj Jonas Sjögren
KJ Karl-Olof Johansson
KN Kristoffer Nilsson
KS Karin Sjöstrand
LC Lars Carlsson
LN Lars Erik Norbäck

LR Lars Eric Rahm
MB Mats Björkqvist
ME Magnus Eriksson
ML Magnus Lundström
MM Mikael Molin
MO Martin Oomen
MR Nagnus Rahm
MS Martin Samuelsson
MÖ Magnus Ösmark
MT Mathias Theander
NA Nils Andersson
NE Nils-Erik Ewers
OA Olof Armini
OB Ola Bäckman
OE Ola Erlandsson
OH Owe Hougström
OW Ola Wennberg
PB Peter Berry
PS Pär Söderquist
PSt Peter Strandvik
RC Robert Cumming
RE Robert Ennerfelt
RJ Ronald Jonsson
Rrk Rrk Göteborg
SE Sten Ekwall
SF Stig Fredriksson
TL Thomas Lagerwall
TN Tony Norman
TW Tina Widén
UL Ulf Lindell
UU Uno Unger

Ortnamnkarta över Slottsskogen

Följer inte alltid Namnberedningsdelegationen, då det finns gamla, inkörda, bättre namn. Några få namn är egenkonstruerade och används i denna skrift; anses därför befogade.

Lite statistik

Antal dagar olika arter rapporterats

Rörhöna	211
Ringduva	159
Bofink	157
Rödhake	144
Koltrast	141
Björktrast	140
Gräsand	140
Blåmes	129
Nötväcka	129
Skrattmås	126
Gärdsmyg	116
Talgoxe	112
Skata	110
Kaja	108
Kråka	107
Gråtrut	104
St hackspett	101
Entita	99
Häger	96
Tamduva	94
Knipa	93
Pilfink	93
Gröngöling	89
Grönfink	81
Kanadagås	80
Fiskmås	72

Antal rapporter/månad

Januari	603	9%
Februari	324	5
Mars	613	9
April	1004	16
Maj	731	11
Juni	438	7
Juli	328	5
Augusti	496	8
September	398	6
Oktober	508	8
November	330	5
December	692	11
<i>Totalt</i>	<i>6465</i>	

Antal rapporter/person

ME Magnus Eriksson	1623
SF Stig Fredriksson	1185
BA Bengt Adamsson	925
JM Jan Mogol	643
HH Hanserik Hermansson	602
OB Ola Bäckman	164
UU Uno Unger	130
TW Tina Widén	102
CJ Carl Jyker	90
AJ Anders Johansson	77

Antalet rapporter från

lokaler/dellokaler

Slottsskogen	3259
Lilla dammen	909
Stora dammen	813
Observatorieberget	450
Azaleadal	240
Plikta	170
Majvallen	161
Alpdammen	83
Fågeldammen	80
Hjorthagen	57
Ljungkullen	47
Museikullen	39
Karlsrodammen	39
Stugkullen	34
Ödledammen	32
Bragebacken	31
Fågelhuset	19

Arter/år Slottsskogen

2000	76
2001	84
2002	107
2003	91
2004	89
2005	98
2006	95
2007	100
2008	109
2009	120

Slottsskogen våren 2009

Bilderna visar vitvingad trut vid Stora dammen 11 januari, hussvala Stora dammen 4 juni, gräsand med 4 ungar vid Stora dammen 23 maj, skata vid Vattentornet 29 maj, forsärla hane vid Stora dammen 23 april och smådopping med unge 3 juni.

Knölsvan (3)

0-0-0 / 2-0-0 / 0-0-0 / 0-0-1

Två små vårflockar sågs i april, 2/4 kom 4 ex åt N (ME) och 15/4 kom 3 ex söderut "var på väg att landa i Stora dammen men ångrade sig och flög vidare (någon tvättade lamporna kring dammen med högtrycksspruta och förde ett väldigt liv kanske för mycket för svanarna) (ME). Sedan dröjde det till 26/12 då 6 ex sträckte söderut över Azaleadalen (BA, SF). Arten är en ovanlig överflyttare; årets observationer är lika många som året innan, 2005-2008 sågs arten 0-3 gånger per år.

Sångsvan (11)

1-0-6 / 0-1-0 / 0-0-0 / 0-1-2

En stor del av årets observationer gjordes på vårsträcket 9-30/3 med maximum 17-18/4, Stora Svandagen. Denna senare dag passerade en flock med 39 ex norrut (BA), flockstorlekarna för de femton flockarna i mars var i genomsnitt 18 ex. En något udda observation var 5 sydsträckande ex 13/5 (JM). Sydsträckande flockar passerade vid tre tillfällen under hösten, 11/11 7 ex (BA), 12 ex 15/12 (BA) och 5 ex 17/12 (JK). Tidigare såsonger 2005-08 sågs arten på sträck mellan 1-5 dagar. Årets ökning har säkert ett samband med det ökade antalet observatörer.

Grågås (17)

1-0-5 / 3-2-0 / 0-1-3 / 0-2-0

Numera ett tämligen normalt inslag på flyttningen, framför allt i mars-april då hälften av observationerna gjordes. Mest enstaka fåglar, 1-2 ex, någon gång en större flock med rekordet 28 ex 11/11 (BA) och 30 ex 12/3 (ME). De landar icke men vingklippta grågäss i Fågeldammen rapporteras ibland felaktigt.

Vitkindad gås (1)

Trots att denna art på senare decennier har ökat starkt i regionen är detta den första observationen av en flyttande flock över Skogen. 7/9 kom 29 ex åt väster rakt över Ljungkullen (ME, SF).

Kanadagås (80)

8-1-11 / 6-4-0 / 2-10-6 / 11-9-12

Vinterns observationer fram till 9/1 utgjordes av de 10 exemplar som av allt att döma var de två familjer som häckat i Finns mosse och Axlemossen i Änggårdsbergen. De höll till i en liten vak i NV delen av den islagda Stora dammen och matades av både parkens djurskötare och vänliga besökare. Under större delen av tiden de var här fick de tillskott av ytterligare en kanadagås.

Resten av våren fanns vanligen 4-5 ex i Stora dammen, 29/3 (SF) var sista gången de sågs på våren, paren hade då placerat sig i var sin del av dammen. Resten av våren fanns 1 ex kvar sågs oftast i Stora dammen. Efter sommarpaus fanns åter 5 ex i Stora dammen 21/8 (ME) vilka 4/9 hade blivit 10 ex (SF), något som varade året ut.

Flyttande flockar passerade vid flera tillfällen, vackert flockformerad och oftast ljudligt sig annonserande, en skön syn.

23/3 kom 25 rakt N rakt över Stora dammen (ME)

9/5 kom 5 ex norrut över Ödledammen (ME)

19/8 sträckte 13 ex norrut (SF)

6/9 flög 19 ex snygg formation V Ljungkullen (ME)

15/12 ca 40 ex S Majvallen Azaleadalen (SF)

17/12 8+18+14 ex flög förbi (JK, SF)

Bläsand (30)

11-4-0 / 0-0-0 / 0-0-3 / 8-4-0

Från nyår till 21/2 höll en honfärgad bläsand till i dammarna, främst Stora dammen bland gräsänderna, i början lite skyggare än dessa. Bedömdes vara 2K hona 21/1 (UU). Någon gång sågs hon i Lilla dammen 13/1 (JR), 15-17/1 i Fågeldammen, sedan var hon tillbaka i Stora dammen. Enda besöket i Hjortdammen ägde rum 6/2 (BA) och sista gången den vintern var 21/2 i Fågeldammen (MM).

Bläsand sågs åter 21/9 i Stora dammen.

Den gick gärna och betade på flamingomatplatsen på ön till 26/9 och bedömdes vara 1K-fågel (BA, ME, SF). Mellan 17/10-9/11 fanns sedan 2-4 ex i Stora dammen, alltid i Stora dammen. Sista observationen 9/1 med 2 ex i Stora dammen (ME, SF).

Kricka (21)

0-0-3 / 1-0-0 / 0-2-5 / 8-2-0

Två hanar och en hona rastade i Hjorthagsdammen 27/3 (BA), tydligen drog ett par iväg men 28/3 -3/4 sågs en ensam hane (BA, CJ, SF). Vid ett tillfälle senare under våren sågs en hane, kanske samma i Lilla dammen; 17/4, mycket skygg dolde sig i buskagen längs dammens östra kant (KN).

Under hösten sågs arten vid flera tillfällen, ensamma eller parvis. 21-26/8 1 ex Stora och Lilla dammen (ME, BA). 17/9-2/10 sågs 1-2 ex vad som bedömdes vara en mörkt distinkt tecknad ungfågel i Lilla dammen och Hjortdammen (BA, HL, ME, SF). Mellan 3-27/10 (BA, SF) sågs flera gånger 1-2 honfärgade fåglar i Lilla dammen, Stora dammen och Hjortdammen. Slutligen rastade en utfärgad hane i Hjortdammen 30/10-30/11 BA, ME, SF, LN).

Gräsand (140)

18-6-15 / 17-14-14 / 11-10-4 / 10-7-14

Övervintringsplatsen lika populär som tidigare, 8/1 räknades 1585, på foto, inte problemfritt men bättre än räkning på fri hand åtminstone i Fågeldammen där de låg tätt och var många. Fågeldammen 1135 ex, Stora dammen 200 ex, Hjortdammen 250 ex. Av Fågeldammens änder var 68% hanar (216 räknade). Av änderna i Stora dammen var 2 hanar vithakade (SF). Ingen mer totalräkning men 3/2 låg 85 ha, 65 ho i Stora dammen, 59 ha, 32 ho i Hjortdammen (SF). 15/3 Stora dammen 162 ex, Lilla dammen 13 hanar, 10 honor.

Andelen honor i flockarna minskade, 6/4 i Stora dammen 14 ex nästan bara hanar, i Lilla dammen 25 hanar, 16 honor, flertal jämna par jämte en klunga överblivna hanar. Något par vandrande uppåt skogen men tydligen har inte honorna allmänt gått på bo ännu (SF). Den 10/4 var par uppe och vankade i skogen och här och var sågs ensamma hanar. Honorna på väg på bo (SF). Hona sågs 22/4 ligga 4 meter upp i gammal trasig ek väster om Lilla dammen, ses från dammsidan (SF).

Antalet gräsandkullar borde inte vara svårt att hålla reda på men det visar sig ändå ibland vara problematiskt att följa utvecklingen. Här har bedömning varit 13 kullar, i olika stadier och i sex av dammarna. Uppföljningen blev inte fullödig, ett

allmänt intryck är ändå att överlevnaden för de kullar som klarat den första tiden var exceptionellt god. "Normalt" brukar kullarna halveras första veckan; så var knappast fallet detta år. Istället var flera stora kullar kvar ograverade efter flera veckor, med Ödledammskullen som praktexempel. Kullarna har sorterats efter lokal, ej efter tid. Observatör nedan har varit undertecknad, där ej annat anges.

Stora dammen: KULL1 hona med 3 pulli 30/4, årets första andkull (BA). Kan vara samma som sågs 1/6, 5 pull ca 3 veckor gamla. KULL2 hona med 2 pulli 1 vecka, sågs aldrig mer. KULL3 kull med 8 stora ungar 7/7, sågs inte mer - möjligen gått till Alpdammen. KULL4 med 5 veckogamla små ungar 19/7, 4 mörkbruna med gul haklapp, den femte normalfärgad (SF). Dessa ungar följdes och alla kvar även 4/9.

Lilla dammen. Ovanligt få kullar i denna damm med sina skyddande kalmusbälten, detta år med 3 kullar, har annars vissa år bjudit på 8 andkullar.

KULL5 Den 19/5 sågs hona med 10 ungar, den 1/6 sågs kull med 12 två veckor gamla ungar som bedömdes vara samma kull. Antalet höll sig konstant, alla ungarna kvar 21/6, men sågs inte sedan. Bedöms ha vandrat bort till Stora dammen = KULL3. KULL6 anlände 19/5, små ungar, alla kvar 4/6 (ME) men därefter ej kollade. KULL7 kom 30/7 med 7 pulli (JM), återsågs 5/8 då fortfarande 7 pulli.

Bergdammen. KULL8 Den 5/5 sågs 9 pulli i denna lilla nygjorda damm högst uppe på Lilla liden (BA). Snart var de bara 5 men det är inte så illa ändå; sågs senast 1/6. **Alpdammen:** Den 5/8 upptäcktes en hona med 5 stora ungar i Alpdammen. Var troligen KULL7 som gått en våning ner, möjligen KULL3 som tidigare gått från Lilla dammen till Stora dammen. Att andkullar vandrar omkring mellan dammarna och trasslar till det för andräknaren är tidigare väl känt. **Fågeldammen:** KULL9 sågs resterna av 13/7. Hona med en unge ca 3 veckor. KULL10 upptäcktes 23/8, 6 små pulli Ålder S (betyder small?) (CH).

Ödledammen KULL11 hona med 7 ungar anlände 17/6 och började installera sig i den lilla dammen med sin skyddande rugg av flaskstarr. Den 20/6 kom KULL12 dit, en hona med 9 små ungar. Hon körde resolut bort honan från de 7 ungarna och adopterade dessa, resultatet blev en

magnifik andkull med 16 ungar. (Rune Kristiansson). Sågs fram till 15/7, sedan försvann de från Ödledammen och antas ha gått ner till Lilla dammen för vidare uppfostran.

Gruppvåldtäkter förekom, en tämligen ny företeelse i Skogen. Den 17/4 sågs tioalet hanar i Lilla dammen som försökte våldta en elfte hane. När en hane gjort sitt gav sig nästa hane på den utsatte hannen. Tidigare år har den skadade hanen infångats, efter en stund har hangruppen varit på en annan hane. Möjliga orsaker hormonöverskott och brist på honor? Här finns tusentals änder vintertid, med stort hanöverskott, en inte helt naturlig situation (SF). Även honor drabbas, den 22/4 på gräsmattan i närheten av bäcken som rinner från Lilla dammen. En riktigt hårdhänt gruppvåldtäkt av en stackars hona, 9 hannar. Till slut kom en kråka och verkade vilja vara med men då tog honan chansen och flydde fältet. (ME)

Ekollondiet. Varje höst går gräsandflockar i ekbackarna väster om Lilla dammen och äter ekollon, när ollonen legat en tid på marken och mjuknat. Den 13/10 sågs tioalet änder där, 23/10 räknades 37 ex, 21 hanar och 16 honor, en något jämnare könsfördelning än ute i dammen (SF).

Eklipsdräkten anläggs runt midsommar vilket dock inte noterades detta år. Däremot följdes hur praktdräkten återkom. 22/9 var 55% av de 375 hanarna i Fågeldammen helt utfärgade efter eklipsen (SF). Den 25/9 i Hjortdammen var av 50 hanar 27 helt utfärgade, 11 utfärgade utom huvudet och 12 inte alls utfärgade.

Antalet var 27/10 totalt 1200 ex, fördelat enligt följande. Stora dammen 70 ex, Karlsrodammen 24 ex, Fågeldammen 635 ex, Lilla dammen 85 ex, Bergdammen 49 ex, Hjortdammen 330 ex (SF). På julafton räknades 1111 ex i Fågeldammen, efter att bit för bit ha fotograferat vaken med änder. Försök att räkna utan foto blev grovt felaktigt eftersom änderna låg mycket tätt. 65% var hanar, 715 ex (SF). Två dagar tidigare hade i samma damm räknats 498 ex, också på foto - det är inte alltid änderna är här! (SF)

Kull-fakta

Stora dammen

KULL1

30/4 Hona med 3p StDm (BA)

1/6 5p ca 3v (SF)

2/6 hona på 5 ungar ca 2 veckor gamla (SF)

4/6 4 ungar (AH)

17/6 ca 6 veckor gamla (SF)

KULL2

21/6 Stora dammen, hona med ny liten kull, 2p 1v

KULL3

7/7 Vuxen kull i Stora dammen med 8 ungar kom fram ställde sig nedanför mig medan honan låg ute på vattnet.

KULL4

19/7 Kull med 5 nya ungar, ca veckogamla, 4 mörkbruna med gul haklapp, den femte "normal". (SF)

23/7 Ca en vecka, fyra av dem udda färgade. Kanske pappan är den mörkbruna med ljust bröst för det var den färgen de hade, den femte var normalfärgad (ME)

5/8 hona + 5 pulli (ca 3 veckor) Stora dammen,

4/9 5 ungar kvar i livet (SF)

Lilla dammen

KULL5

19/5 hona + 9p (SF)

26/5 8 mkt små ungar (ME)

28/5 8 små ungar (ME)

4/6 9 pulli (ME)

KULL6

19/5 hona + 10p (SF)

1/6 exempellöst stor kull som vid ca 3 veckors ålder ser ut att kunna bli en rekordkull - störst uppväxta kull tidigare 10 ungar. (SF)

4/6 12 ungar (AH)

17/6 12 ungar, snart månadsgamla

21/6 hona med 12 ungar kvar

KULL7

30/7 7 pulli (JM)

5/8 hona + 7 pulli (2 veckor) Lilla dammen (SF)

Bergdammen

KULL8

5/5 hona med 9p Bergdammen (BA)

19/5 2 månadsgamla (SF)

26/5 5 ungar måste vara ganska gamla (ME)

1/6 5 ungar borde vara 2 mån (SF)

Alpdammen

KULL3 ev KULL6 5/8 hona med 5 stora ungar Alpdammen, samma som Bergdammen?

Fågeldm

KULL9 13/7 Fågeldammen, hona med unge ca 3 veckor. (SF)

KULL10 23/8 6 pulli ålder S (betyder small?) (CH)

Ödledm

KULL11+KULL12

21/6 Pull, dels dagsgamla, dels 4 dagar gamla. Spred sig över dammen vilket gör deras fortsatta existens något tveksam. En tidsfråga tills trut/katt får syn på dem. Kan tänkas vandra ner till Lilla dammen.(SF)

22/6 Hona Ödledammen. Anlände enligt säker källa med 9 dagsfärska ungar under gårdagen och jagade bort en hona som varit där med 7 ungar

sedan onsdagen. Helt sonika tog hon över denna honas ungar också vilket resulterar i en mäktig barnaskara på 16 ungar.(SF)

15/7 Bamsekullen som emanerar ur hopslagning av två kullar från 21/6 är i stort sett ograverad, samma orsaker som för rörhönsen: maximalt skydd.
(SF)

Skedand (12)

0-0-0 / 0-0-0 / 0-0-1 / 11-0-0

En honfärgad fågel rastade i dammarna i oktober-november. Den rapporterades som hona men en bild på Svalan gav följande kommentar av Ingemar Johansson, Vänersborg, vilken vi köper *Med ledning av den utväxande, tydligt vitkantade scapularen torde denna fågel vara en hane. Åldern kan möjligen fastställas genom irisfärgen, lysande guldgul-orange 2k+ hane, smutsgul-gul 1k.*

En fågel sågs först 4/9, dock fotograferades inte denna och det exemplar som sedan dök upp 4/10 kan ha varit en annan skedand. Denna dag rapporterades 2 ex, från två olika dammar (BA), det är enda gången 2 ex sågs. Den 8/10 sågs en fågel i Stora dammen som lyfte och flög till Lilla dammen. (SF). Denne 2K hane sågs sedan uteslutande i Stora dammen 8-25/10, den var lite försiktig och höll sig på gott avstånd från den strand där det fanns mest folk.

Brunand (6)

0-0-0 / 0-0-6 / 0-0-0 / 0-0-0

Veckolångt besök 3-11/5 av en utfärgad hane som höll till i Stora dammen, endast en gång noterades den i annan damm, Fågeldammen 8/5 (BA). Ofta låg den nära ön där den villigt lät sig beskådas. Den 3/5 sågs den jagad då och då av en kniphane (SF). Kanske var det samma utfärgade hane som fanns i Lilla dammen en vintermånad 2008?

Vigg (10)

3-0-0 / 0-0-0 / 0-0-0 / 2-4-1

Årlig tillfällig besökare som låg några dagar i dammarna. Den som upptäcktes 11/1 låg i Stora dammen (CJ, BA, SF) där den sedan sågs fram till och med 14/1 (ME). Oktoberfågeln sågs också i Stora dammen 11-13/10 (BA, CJ, AJ, SF) medan novemberfågeln låg i Lilla dammen, sågs 4/11-22/11.

Att denna fågel fanns i en annan damm kanske betyder att det var ett annat exemplar.

En endagsobservation gjordes även i Lilla dammen 10/12 (BA). Samtliga årets fåglar var honfärgade. - båda de senare var honfärgade.

Knipa (93)

0-1-17 / 14-15-12 / 10-6-3 / 11-1-3

Under våren kunde situationen i dammarna variera från dag till dag. Den 9/3 fanns 4 hanar i Stora dammen, slogs om en enda hona (SF). Den 16/3 fanns 1 hona i Lilla dammen, hane och 2 honor i Stora dammen (ME). 23/3 2 hanar spelade i Stora dammen (ingen hona syntes), i Lilla dammen 2 hanar, en hona (SF). 7/4 1 par + 1 hane i Lilla dammen och 1 hona i Stora dammen (UU). Den 12/4 Lilla dammen, vilda slagsmål mellan 3 hanar däremellan uppvaktning av ensam hona (ME). 25/4 sågs ett par i Hästdammen (ME). En hane försvann i ett hål i ett träd alldeles intill vattnet mitt emot Villa Belpark 9/5 (ME).

Den 26/5 hona med 5 ungar i Stora dammen (SF), antalet ungar minskade med tiden till 4 som dock tycktes bli flygga. 4/6 var de fortfarande 5 ungar (AH), hade minskat till 4 8/6 (ME). Den 19/7 fanns 4 stora ungar i dammen, ingen hona synlig men de klarar sig tydligen bra ändå (SF). Fortfarande 27/10 fanns 2 1K-fåglar i dammen, troligen från denna kull (SF).

Även fågeldammarna fick besök av vilda knipor. Det går att leta fram vilda knipor i fågeldammarna om man tar sig tid och ser efter vilka knipor som bara har en vinge stickande ut baktill. 12/3 fanns i Fågeldammen 2 hanar och 2 honor, som var vilda och ej vingstäckta. Dessutom fanns 6 vingstäckta ex (3 hanar + 3 honor) i dammen (UU).

Storskrake (51)

2-0-7 / 3-0-0 / 0-0-4 / 16-12-7

Efter att ha varit en talrik gäst under många höstar i de fiskrika dammarna i Slottsskogen blev detta en höst med påtaglig försämring. Frånsett någon vinterobservation bland gräsänder i Stora dammens vak, sågs små sällskap på 2-4 fåglar vid 10 dagar under våren. Höstbesöken inleddes 4/9 och bestod också av några få individer, tills den 13/10 då 6 hanar i eklips + en hona sågs i Stora

dammen (SF). Sågs då och då senast 6/11 (ME), därefter enstaka igen. Enda "massförekomsten" var 20/10 då 16 storskrakar sågs i Stora dammen och dessutom 5 flög förbi (ME). De kom, bedömde läget och drog sedan vidare... Den 11/12 sågs 4 ex i Lilla dammen (JK) följt av 5 ex 15/11 i Stora dammen (SF).

Från 40-50 storskrakar som fiskade i flock ett par månader till dessa enstaka individer kunde spåras redan förra året, men då inte lika drastisk minskning. Trolig orsak bör vara att avloppet från Söldammen numera inte går ut i Stora dammen utan förs till det kommunala avloppet. Riklig algblomning med följande avdödning gav god näringsstillförsel till dammen vilket gynnade småfisken och därmed lockade skrakar. Att på olika sätt öka tillgången på småfisk vore en lämplig åtgärd för att göra en biologisk mångfaldspark av Slottsskogen.

Smålom

Fem exemplar av arten sträckte över Observatorieberget 2+3 på låg höjd 28/9 (ME).

Smådopping (45)

0-0-0 / 16-11-11 / 7-0-0 / 0-0-0

För andra året i rad kom denna lilla änggårdsdopping hit och häckade i Lilla dammen. Förra året fick den fyra ungar på vingarna; nu var den inte fullt lika lyckosam. Observerad 12/4 ffg, samma dag sågs 2 ex, alltså kom paret tillsammans (JM).

Var ofta dolda i det Cornellsnår i öster där boet senare placerades, kunde ses skymta inne i snåret, ibland någon ute i dammen (SF). Spelet hördes den 13/4 (ME, SF) och den följande veckan (BJ, MO, CF, EW); 20/4 sågs paret dök nära varandra, när de kom upp till ytan samtidigt spelade de (JM) - sedan fick de annat att göra. Sista spel hördes 23/4 (ME).

Bobygge kunde ses 28/4 (ME) och första gången ruvande på bo i yttre delen av Cornellbuskaget 3/5 (LN, SF). Vid detta tillfälle gjordes alla observationer i Lilla dammen men en avvikande obs av 1 ex i Stora dammen 6/5 (TW) kan ha varit en annan fågel. Ungarna kläcktes och 27/5 sågs ad simmade med 2 ungar var på

ryggen. (BA). Antalet ungar minskade detta år snabbt; 29/5 sågs tre ungar, ute på öppet vatten medan de gamla fåglarna dök och lämnade dem oövakade (ME). Senare samma dag sågs en ad med 2 ungar ute på öppet vatten, attackerades av skrattmås som tog en av ungarna och flög iväg. Ungarna fortfarande mycket små vilket förklarar att skrattmåsen lyckades. Berövades snabbt bytet av en fiskmås. (SF)

Den kvarvarande ungen klarade sig dock och matades av föräldrarna, som sågs sista gången 29/6 (HH). Ungen kvar ensam och sågs sista gången 23/7, låg mitt i dammen och ropade oroligt, gjorde flygförsök (ME)

Skäggdopping (1)

Den 21/9 kom 2 ex flygande över skogen "trodde först det var två vitmagade storskarvar men de flaxade så snabbt och såg så smala ut att det skulle gå av på mitten. Till slut kom de ganska nära men försvann söderut. (ME)

Storskarv (37)

0-0-4 / 3-0-0 / 4-7-10 / 6-1-2

Närvarande i Skogen under hösten, först observerad 7/7. Fiskade sedan i dammarna, främst i Stora dammen (8 dagar), Fågeldammen (5 dagar) och Lilla dammen (3 dagar). Alltid ensam utom 4/8 då 2 ex fiskade i Stora dammen (BA), och 24/9, 2 ex i Fågeldammen (BA).

Även observerad förbiflygande i flock, ganska naturligt med tanke på dess närvaro i stora mängder i närbelägen Fiskhamn - med 200 ex 28/2 som mest. Större sällskap passerade under våren Skogen 11/3 då 22 ex kom över Vattentornet rätt åt NO 1130, många vithöftade (SF), 12/3 kom 8 ex över Lilla dammen (ME) och den 4/4 sträckte 8 ex åt N (ME).

Även under hösten sågs skarvflockar: 14/8 sträckte 14 ex SV (ME), 16/9 sträckte 9 ex S (ME), 13/10 sträckte 27 ex S (ME) och 9/11 sträckte 4 ex förbi (ME), samtliga observationer gjordes vid Ljungkullen.

Gråhäger (96)

7-6-9 / 0-3-4 / 8-14-11 / 15-8-11

Övervintrade och sågs vid tioalet tillfällen i vardera Stora dammen eller Karlsrodammen, dessutom några i en liten vak gångar i Karlsrodammen. Noterad 12/3 som en 2K (UU). Sedan blev det ett litet uppehåll tills sommaren då en 2K-fågel sågs på fontänens fundament 3/6 - fontänen var då inte på. (SF) Den 17/6 vandrade en 2K omkring i kanten av Säldammen, inte helt riskfri miljö. (SF) En äldre fågel sågs bredvid ett rörhönsbo i Stora dammen 21/6 (SF). I juli fanns en gammal utfärgad vacker fågel i dammarna, sågs 19/7 ta en 2 dm fisk i Lilla dammen - oftast ses de bara stå stilla (SF). Den 19/7 flög 5 hägrar förbi Lilla dammen åt SV (BA).

Senare på hösten sågs ibland 2 ex i Skogen. 12/8 fanns en 2K på ön i Stora dammen medan en 3K+ sågs i Fågeldammen (SF). Höststräck 13/8 då 2 ex skruvade över Plikta, samtidigt hördes en tredje fågel (JM), fortsatte 19/8 med 6 ex åt söder över Ödledammen (SF). Över Ljungkullen sågs under höstens sträckräkningar 1 ex 28/8, 1 ex 3/9, 2 ex 16/9, 1 ex 21/9, 3 ex 25/9 och 1 ex 12/10 ME). Dessutom flög 1 ex förbi Slottsskogskolonin 30/9 (JM). Samtidigt fanns 1-2 ex i dammarna, ofta nära matningsplatsen i NV Stora dammen på stranden dold bakom lite strandväxter men nära folk. 3/10 sågs 1 ex i Alpdammen (BA) där den sällan setts.

Den 16/12 sågs en ung fågel i Alpdammen ta en groda, som redan hade förberett sig på vintervila nere i bottenlammet. Den höll på en stund innan den lyckade svälja den. Flög sedan neråt Stora dammen, där senare adult fågel sågs stå på norra stranden (SF). Hägrar kan vara sega; 21/12 sågs en häger i snön bland sofforna NV om Stora dammen, nära den nya lilla bäcken (SF). Årets sista häger sågs 29/12 (AL).

Bivråk (3)

Noterad på augustisträck söderut med 3 ex 5/8 (SF), 1 ex 19/8 (SF) och 2 ad 21/8 över Söderlingsgatan, Majvallen och vidare mot SO över Slottskogen. kl 13:45 (LC).

Havsörn (1)

Slottsskogens fjärde kända observation av arten, en ung fågel sannolikt 1 K kom 6/12 flygande norrut över Azaleadalen (SF)

Brun kärrhök (1)

En hona passerade 6/9 åt NV på ganska hög höjd på Majornasidan. Kom från djurhagarnas håll, mycket mörk och fint gyllene huvud (ME).

Duvhök (57)

11-7-7 / 4-1-0 / 0-4-3 / 4-3-13

Redan på årets första dag sågs en trolig hane som jagade kajor vid Stora dammen (KN). Kan ha varit samma hane som flög förbi Gräfsnäsgräddan mobbad av kajflock 8/1 (SF). Jagade en tamduva 18/1, swischade förbi 3 meter över marken, 30 cm bakom duvan 10 meter framför mig. Båda fåglarna försvann mot Fågeldammen, kråkfåglarna blev mycket upprörda (ME). Den 3/2 sågs en slaktplats med ringduvefjädrar, dagsgamla, i Azaleadalen (SF).

Den 10/2 kom 1 ex flygande lågt med byte i klon troligen duva (BA). Mera jaktförödök observerades: 5/3 jagade en 2K hane ett 60-tal ringduvor i NV delen (KN), 9/3 kom i trädtopphöjd över Azaleadalen på typiskt smygjaktmanér (SF). 15/3 kom duvhök i trädtopphöjd med kajstort byte över Azaleadalen flög åt öster (SF).

30/3 drog hane över på god höjd, men skrämde ändå upp alla skrattmåsar och ringduvor i närheten (SF). Sedan sågs flera gånger men utan jakt, sista för våren 19/5 vid Hästhagen (BA).

Återkom i augusti, som sig bör ungfågel 1K - stor bukig juv hona drog över norrut 8:35, återkom 8:50 (SF, ME). 28/8 Ljungkullen, flög rakt över på mycket låg höjd, mäktigt. Många varnade småfåglar, sågs senare rör upp änder och duvor nere vid Lilla dammen troligtvis samma individ (ME). 28/9 Ljungkullen jagade duvor 9:00 (ME), jagade senare 11:00 i trädtopphöjd alldeles förbi därefter seglande över bergen (SF).

27/10 jagade ringduva, skrämde upp jätteflock från trädtopparna när den störtök rakt ned bland träden (ME). Säldammen 30/10 sågs när

den var en hårsman från att ta en ringduva men den misslyckades (ME). 9/11 duvhök hane söderut över Ljungkullen 10:15, med kråkor på respektfullt avstånd (SF). 13/11 Sågs vid två tillfällen men det kan ha varit samma (DK).

2/12 1K hona jagade duvor öster om Majvallen. Kl 9:35 och 10:05 troligen samma individ (LC). Den 6/12 sågs stor hona vid flera tillfällen över Azaleadalen (SF). 17/12 sågs duvhök i Azaleadalen kalasande på duva (BA). 20/12 sågs flygande i riktning mot Änggården. Hade välfyllt kräva. (MO). En stor, ljus duvhök, troligen adult hona passerade 21712 Azaleadalen i trädtoppshöjd (SF).

Duvhök drog 23/12 ett varv över Lilla dammen och skrämde upp alla fåglar, verkade inte jaga någon specifik fågel för tillfället (ME). Den 29/12 sågs en 1K hona kl 12:15, gjorde en lov runt lilla dammen, fortsatte upp mot Hjorthagen (MO). En 1K hane på Nyårsafton avslutar denna kavalkad av duvhökuppträdanden, föranledd av de ovanligt mäktiga ringduveflockarna i Slottsskogen denna vinter.

Sparvhök (35)

2-1-1 / 1-2-0 / 1-9-7 / 4-3-4

Sågs hela året men mest under höstmånader, den är inte lika mycket vinterjägare som duvhöken. Jaktförsök sågs inte så ofta; vanligen sågs den kretsande över Skogen eller passerade snabbt. Trots att det finns något dussintal häckande par på lagom flygavstånd (Fågelatlas över Göteborg... Aronsson 2009) ses arten bara få gånger under häckningstiden. Dock tog hane en tamduva 22/4 vid Stora dammen, fick död på den efter en lång kamp men orkade inte flyga med den. Drog in den mellan två grästuvor på sidan om pumphuset. Hoppas den fick äta i fred. (BA).

Sparvhökar ses till stor del i augusti och september, antagligen är det unga fåglar som börjat röra på sig och lockades av fågelflockarna i Slottsskogen. Den 12/8 flög en hona högt över Ödledammen, dök ner mot Majvallen. Åter efter några minuter flera gånger fram och åter (SF). Den 14/8 flög först förbi Ljungkullen, en timma senare attackerade en sparvhök en stor bofinksflock vid Ödledammen, möjligen samma individ (ME). Den 25/8 landade adult hona i gran vid Hästhagen, satt någon minut innan den jagade

vidare ner mellan granarna. Adulta sparvhökar ses annars sällan här.

Höststräckande sparvhökar passerade men sågs inte mer än en i taget, 8 i september och 4 i oktober. Sedan kom vintern då en hök oftare var en passerade duvhök (16 obsar) än sparvhök (5 obsar).

Ormvråk (24)

3-0-6 / 3-1-1 / 0-1-2 / 5-1-1

Redan 1/1 kom en adult fågel kretsade söderut över Stora dammen (KN), vilket följdes av ytterligare två obsar i januari. Januariobservationer av arten har förekommit två gånger tidigare 2003 och 2008. Första vårsträckarna kom sedan 11/3 1+2 ex (ME, SF). Sedan sågs vanligen enstaka på sträck, men 30/3 kom 3 ex åt N (ME). Ofta går de på sådan höjd att de får vara ifred för attackerande kråkor men 15/4 kom en fågel på lägre höjd över Lilla dammen följd av fiskmåsar och kråkor (BA).

Höststräck passerade från 19/8 med 1 ex S (SF), därefter ensamma fram till 21/11 1 ex (MT). Större antal 4 ex 28/9 över Ljungkullen (SF) och 9 ex över Stora dammen relativt lågt över mot Änggårdsbergen 10/10 12:15 (SF). Årets sista ormvråk passerade 26/12 norrut över Lilla dammen (SF) - den hittills enda observation som gjorts av arten i Skogen i december.

Fiskgjuse (5)

0-0-1 / 0-1-1 / 0-2-0 / 0-0-0

En tidig vårsträckande drog norrut 31/3 (LC), höststräcket visades med två individer som passerade västerut 14/8 (ME) och norrut på hög höjd 23/8 (ME). Utöver detta gjordes observationer under häckningstid; 10/5 drog 1 ex mot V mobbad av fiskmåsar över Stora dammen (EW) och 28/6 flög 1 ex förbi lilla dammen mot NNV (BA).

Tornfalk (5)

0-0-0 / 0-0-0 / 0-2-3 0-0-0

Observationer av ensamma fåglar på höststräck, från 24/8 då 1 ex kom i trädtoppshöjd över djurhagar (SF) till 8/9 med rapport om födosökande vid Observatorieberget (BA). De flesta sågs på sträckräkning vid Ljungkullen, 27/8 en hona (SF, ME)

och 3/9 resp 7/9 vardera 1 ex (ME) åt söder.

Ovanligt många observationer, med tanke på att de vissa år inte ses alls. Medeltal observationsdagar 2000-2009 är 1.9, med tre år utan någon obs alls och med 5 sedda ex vardera år 2008 och 2009.

Lärkfalk (1)

Enda observation 24/8 då 1 ex kom över Azaleadalen i trädtoppshöjd i snabb drivande flykt sträckande åt öster (SF)

Rörhöna (211)

25-18-13 / 20-18-17 / 21-21-8 / 16-11-23

Detta år var All Time High för rörhönsen i Skogen. Dessutom är detta en populär fågel; den art som har rapporterats flest dagar under året.

Vintersiffror

Året inleddes med övervintrande rörhöns som aldrig förr. Denna företeelse är inte helt ny men steg avsevärt från en övervintrande rörhöna vintern 2004/2005 via 7 ex vintern 2007/2008 till nyårsdagen 2009 med 14 övervintrande rörhöns (KN). De var fördelade med 6 ex i Lilla dammen, 6 ex i Stora dammen och 2 ex i Linnédammen.

Antalet höll sig inte vintern ut men fortfarande 29/1 fanns 12 ex kvar (MO). Då hade Lilla dammen frusit till och nu fanns 9 ex i Stora dammen, som också var frusen men där luft bubblades upp i NV och gav en minimal vak för änder och rörhöns. Av dem 4 icke utfärgade subad.

Lilla dammen var frusen men 19/2 hade en rörhöna hittat dit och höll till i buskaget vid fågelmatningen (BA). Den 21/2 fanns 3 ad och 4 2K till i Stora dammen (MM). 12/3 fanns fortfarande 6 ex i Stora dammen, 3 ad + 3 2K, höll till i vaken i dammens NV-del (UU). Därefter började de sprida ut sig, 7/4 fanns 2 ad i Lilla dammen och 3 ad på gräsmattor vid Stora dammen (UU).

Totalresultatet för år 2009 blev 8 häckande par, 3 icke häckande, fick många ungar varav 27 uppnådde en månads ålder (och gick att se....) samt fanns i 7 dammar.

Stora dammen (2+1 par, 3 ungar)

Överetablering tycktes på gång, 2 par + 1 ex 13/4 (MO) ökade till 9 ex 17/4. Inga slagsmål sågs, dammen större än Lilla dammen.

Bon upptäcktes 3/5 dels på öns SO sida bakom palissad, dels vid Villa Belparks servering på trädrotter utanför stranden.

Nytt bo sågs på öns SO sida 9/6 under pestskräpblad. Ett par fortfarande bo nedanför Belparks veranda. Ett par fanns i NO åt glasskiosken till, en av dem råkade i slagsmål med rörhöna från ett troligt par i NV. 21/6 sågs att bo bakom palissaden på SO ön tagits i bruk. Den 7/7 upptäcktes så 2 pull, ca månadsgamla. En månad senare, 5/8 på västra stranden sågs adult med stor årsunge, ca 6 veckor gammal.

Resultatet av minst 2 par häckningar, troligen flera blev 1+2 ungar som växte till sig och sågs upprepade gånger. 5/10 fanns 2 ad och 3 1K i Stora dammen. Sedan ökade antalet 1K-fåglar gradvis, 23/10 fanns här 8 årsungar men fortfarande 2 ad. Rörhönsdagis. Därefter försvann ungfåg-larna medan några äldre fåglar tillkom. 27/10: 8 ad, 7 juv, 9/11: 5 ad, 4 juv, 4/12 5 ad, 5 juv och 16/12 3 ad, 3 juv.

Lilla dammen (2+1 par, 11 ungar)

Den 12/4 sågs 6 ex i vilda revirslagsmål vid Lilla dammen (ME). Dagen därpå räknades 4 par i denna lilla damm (MO, SF), lite bråkigt men de spred ut sig i dammen, ett par i norr, ett par i söder. Bråket fortsatte dock ännu en tid, 22/4 sågs 6 ex jaga varandra på gräsmattorna intill dammen (SF). Bo sågs 3/5 i Cornellbuskage i NO, möjligen fanns också ett bo i pilen på den lilla ön (SF). Sannolikt häckade 2 par här och samtidigt fanns ett par som inte häckade.

KULL1 sågs 29/5 med 5 pulli högst 3-4 dagar gamla, i norr. De växte till sig och var 5/8 3 ex, 20/8 2 ex. KULL2 sågs ffg också 29/5, 3 pulli tydligt större än KULL1, kläckta ca 15/5. 11/6 var 2 av dessa kvar.

KULL3 sågs 16/6, 4 nykläckta, 3 var kvar i livet 5/8 i SV delen av dammen. De som stod för detta bör ha varit paret med kull2, tidigare år har ett par lagt flera kullar, ofta direkt efter att första kull kläckts. KULL4 kom 18/8, troligen av samma par (ME). Den 20/8 var 3 pulli kvar (JM). Därefter blev det svårt att hålla reda på de enskilda kullarna. Antalet årsungar minskade, medan antalet ad

fåglar länge höll sig konstant 4 ex. Sista obs för året 12/12 1 ad med en 1K.

Antal 1K rörhöns i Lilla dammen:

Bergdammen (1 par, 3 ungar)

En kull med 5 nykläckta ungar dök upp 9/6. Detta antal höll sig till 7/7, den 19/7 var de 3 ex kvar. 22/8 fanns en ensam adult fågel kvar i dammen, 8/9 var den tom på rörhöns med 23-27/10 fanns en ad fågel där igen.

Alpdammen (1 par, 1 unge)

I denna damm sågs 1 ad 3/5, sedan upptäcktes häckning 1/7 då en ensam fågel sågs med en unge (JM). Denne unge fanns kvar 5/8 då ytterligare en kull med 4 pulli sågs, född i mitten av juli. Den äldre ungen matade sina yngre syskon, En adult attackerade och jagade bort en liten unge, det tycktes som om föräldrarna och den äldre ungen hade delat upp ansvaret för de nya ungarna. Återsågs 12/8, då var ungfågeln pull mindre än de övriga... 22/8 fanns adult med pull, men 8/9 inga årsungar utan tre äldre som jagade varandra.

Ödledm (1 par, 8 ungar)

För första gången häckade rörhöna i den lilla Ödledammen vid Observatoriet. De inledde mycket diskret, 11/6 sågs ett skyggt ex däruppe, 21/6 hördes skrockanden från starr-ruggen och först 7/7 sågs en kull med 5 ungar cirka 2 veckor gamla, hade tydligen dolt sig i den skyddande växtligheten. Den 19/7 blev de 8 ungar - resten hade helt enkelt inte vågat sig fram dittills! De blev snart orädda och matades av lokalbefolkningen. 25/8 fanns de kvar, ungfågel flög bra. 8/9 var dammen tom på rörhöns.

Fågeldammen (1 par, 1 unge)

På våren sågs rörhöns i Fågeldammen men inga tecken på häckning gjordes förrän 23/8 då en stor unge sågs (CH), dock inga senare. På senhösten ökade dock antalet rörhöns i dammen alltmer och var 27/10 3 ad, 4/12 5 ad. Karlsrodammen (0 par + 1 par). I norra delen av denna damm sågs 3/5 2 rörhöns som jagade varandra, en av dem flög bort

till södra delen. Dock ingen påvisad häckning, 2 ad sågs 22/9 men utan juv.

Årets avslutas för rörhönsens del som det började. Vinter igen och övervintring. Den 2/12 fanns i Slottsskogen 19 ex totalt (KN), Stora dammen 10 ex, Lilla dammen 5 ex och Fågeldammen 4 ex. "Detta är troligen det högsta vinterantal i Slottsskogens dammar någonsin (KN)" Antalet höll sig, 4/12 fanns 19 totalt, 10 ex (5 ad + 5 1K) Stora dammen, 4 ex (2 ad + 2 1K) Lilla dammen, 5 ex (samtliga ad) Fågeldammen (MO). I Lilla dammen fanns en liten vak men fågelmatningen lockade: 11/12 fanns här 3 ex, 2 ex jagade ständigt bort den tredje (ME).

21/12 fanns 13 totalt, Stora dammen 8 ex (varav 2 ad, 4 juv) vid och runt liten vak i NV, flera under bryggan, 5 ex Fågeldammen (2 ad, 1 juv), de flesta under tallar på ostkanten vid vaken. 24/12 fanns 16 totalt, Stora dammen 9 ex (4 ad, 5 juv) Lilla dammen med minimal vak men bland trettioal gräsänder 1 ad, 1 juv rörhöna! Fågeldammen med 5 ad rörhöns i vaken eller under tallar på ostkanten. 26/12 13 ex totalt, 9 Stora dammen, 2 Fågeldammen, 2 under buskar vid Lilla dammens fågelmatning. Den 29/12 fanns 9 ex i Stora dammen, minst 1 ex i fågeldammen. (MO)

Trana (3)

Den 1/6 flög 1 ex lågt mot NV (AJ). Hördes 5/8 klart och tydligt bortom Vattentornet från Ödledammen men sågs inte, bör dock ha befunnit sig över Slottsskogens luftrum. 14/8 vid Ljungkullen, flög rakt över på låg höjd (ME).

Strandskata (3)

1 ex flög över Plantskoleängen norrut 26/5 (ME). Vid Majvallen sågs 1 ex 28/5 (JM). 2 ex födosökte vid Slottsskogsvallen 2/6 (CJ).

Ljungpipare (2)

Rakt över Ljungkullen rakt S, 1K, nästan ny art för Skogen - endast sedd en gång tidigare, 1994-09-18 (ME, SF). 27/8 09:00 sträckte 2 ex tillsammans söderut vid Ljungkullen (SF, ME).

Tofsvipa (3)

1 ex flög 31/3 öster ut över Majvallen vek av och försvan bort mot pingvinerna (ME). Ytterligare 2 ex flög norrut över djurgårdar (ME) och 2 ex flög 13/5 norrut på låg höjd svängde ett par varv över Stora dammen och såg ut att överväga att gå ned på gräset, men förmodligen för mycket folk. (ME)

Morkulla (2)

En flög upp från marken SV om Barnens Zoo 15/3 (KN) och en annan lyfte 30/3 från buskrikt bäckparti SV om Ödledammen (SF).

Storspov (1)

Den 22/3 sträckte 1 ex åt norr över Observatorieberget (TW).

Skogssnäppa (1)

1 ex sträckte åt öster 29/3 över Azaleadalen (ME).

Drillsnäppa (9)

0-0-0 / 0-6-0 / 1-2-0 / 0-0-0

Sågs alla gånger vid Stora dammen, med två undantag: 3/5 då 1 ex var vid Lilla damm (SF) och 4/8 1 ex (BA). Ofta ensamma fåglar, men 9/5 2 ex (CJ, ME) liksom 15/5 (BA). Den 3/5 fanns 3 drillsnäppor vid Stora dammen (BA, SF, BO), dessutom sågs en fågel vid Lilla dammen. Den 9/5 flög de fram och tillbaka över dammen och drillade på ganska mycket. Blev jagade av rörhöna vid ett tillfälle (ME). Nattsträckande exemplar hördes locka 21/8 över Slottsskogskolonin (JM).

Kustlabb (1)

En förbisträckande 9/5. Mörk, ganska kort stjärt-penna. Flög över Stora dammen ganska högt, försvann norrut. (ME)

Skrattmåsar (126)

14-8-13 / 13-14-10 / 13-12-5 / 11-5-8

Hela vintern fanns skrattmåsar närvarande i januari ca 20, mest vid Stora dammen, ökade sedan: 33 ex 3/2 (SF), 58 ex 9/3 (SF) och 82 ex 21/3 (ME), 108 ex 30/3 (ME). Andelen äldre fåglar övervägde, 4/2 fanns 13 ad och 3 2K (UU). Vårfåglar med färdig huva anlände och kunde skiljas från övervintrarna med ofärdig huva, enda noteringen 9/3 då av 58 ex ca 5 var nyanlända (SF).

Arten häckar inte i Slottsskogen, men unga 1K-fåglar kom hit för sommarnöje, med början 7/7 vid Stora dammen då 7 av 35 var 1K (SF).

Skrattmåsar sträcker åt SV på sommaren men har tidigare bara konstaterats över Skogen vid några få tillfällen. En stark personell insats gjordes denna sommar och 13/7 räknades 178 ex på kvällen, 40 min (KN), 17/7 157 ex om aftonen (KN), 21/7 86 ex på morgonen (KN) och 450 ex på kvällen 4/8 från Villa Belpark (KN). Slutligen kom 35 ex på fm 12/8 åt SV (SF). Övervintrar i motsats till fiskmåsen i mindre antal men ses ändå inte varje år i december. Av åren 1986-2009 sågs arten 16 år. I år fanns 30 ex vid Stora dammen 8/12 (BB) och 28/12 25 ex fortfarande i Slottsskogen (AL).

Fiskmåsar (72)

6-0-8 / 17-11-9 / 9-9-1 / 0-0-2

Fiskmåsar är huvudsakligen flyttfågel som sällan ses vintertid i Slottsskogen även om enstaka håller till i närliggande Göteborgs hamn. På senare år har dock enstaka januariobservationer gjorts här, 2005-2006 gjordes en enda observation, åren därpå 2 resp 3 obsar. Januari 2009 sågs fiskmåsar vid 6 tillfällen, med 1-3 ex i Stora dammen, bl a 3 ex som stod på isen 21/1 (BA). Sedan dröjde de större antalen till 21/3 då 21 ex fanns vid Stora dammen (ME) och 3/4 då 30 ex fanns vid Stora dammen, 15 ex något senare vid Lilla dammen (SF). Den 17/4 fanns 55 ex på Plantskoleängen tillsammans med gråtrutar, årets rekordsiffra (SF).

Arten häckar i Slottsskogen, på lite olika ställen. Den 19/5 sågs ruvande fåglar på två plat-

ser, dels en ruvande fågel på liten ö i Hästdammen (ME, SF), ruvningsbyte ägde rum, samt ruvande fågel i dovhjorthage nära grigården, 5 meter upp i tall ute på gren (SF). Häckningar ger inte alltid resultat, detta år sågs inga stora ungar. Under sommaren räknades några gånger 20 ex som 45-/6 (HH, AH), troligen kan ytterligare några par ha häckat inne i djurhagarna. En större samling, 49 ex sågs 23/7 på Semesterängen på kvällen (ME).

Flockar av flyttande måsar ses sällan över Skogen men den 12/8 kom 10 fiskmåsar tillsammans med 35 fiskmåsar rakt söderut över Vattentornet (SF). Årets sista fiskmåsar, 10 resp 4 ex sågs 28-29/12 (AL). Decemberobservationer görs inte varje år; detta var sjätte året sedan 1992.

Silltrut (36)

0-0-2 / 13-6-3 / 3-7-1 / 1-0-0

Som den flyttfågel med Afrika som semestermål silltruten är anlande den först 29/3 då 1 ex sågs i Stora dammen (SF, BA). En stor del av årets observationer gjordes sedan i april, vanligen ensamma fåglar men 13/4 fanns 3 ex vid Stora dammen (BA) och 17/4 kl 06:00 4 ex på Plantskoleängen (SF). Sågs endast en gång vid Lilla dammen 6/4 (BA). Efter lite ströobsar av solofåglar under sommaren noterade 11-26/8 3 ad ex vid Stora dammen resp Slottsskogskolonin (JM, ME). En silltrut i Lilla dammen 4/10 (ME) var årets sista obs här. Det var dessutom den enda oktoberobservationen från Slottsskogen som någonsin rapporterats till Svalan. Samma dag sågs arten på flera andra platser i Göteborg.

Gråtrut (104)

16-5-10 / 12-11-7 / 9-9-5 / 7-5-8

Redan på Nyårsdagen sågs 35 gråtrutar vid Slottsskogskolonin (JM), detta är en fågel som gärna stannar över vintern. Den 11/1 räknades hela 60 ex vid Stora dammen (SF), ett säkert stamställe inne i Slottsskogen tack vare den matning av flamingo som här pågår. Vid Fågeldammen fanns 27/1 13 ex (UU), också här samlas trutar där övervintrande gräsänder matas. Följande månader rapporteras endast 1-2 gråtrutar vid varje tillfälle, men när vårens picknickaftnar börjar komma igång ökar antalet av

rapporter att döma, och 17/4 fanns 33 ex kl 06:00 på Plantskoleängen. Vid Stora dammen fanns 20 ex 10/5 (ME), 5/6 rapporteras 20 ex någonstans i Slottsskogen (HH). Den 7/7 fanns 22 ex vid Stora dammen på ön, 15 ad, 4 subad, 1 1K (SF). 19/7 kl 8:20 fanns 13 ex vid Pingvindammen (SF), nästan alla på Vita villans tak. Därefter enstaka men 26/8 31 ex vid Stora dammen (ME), liksom 31 ex 5/10 (SF). Ytterligare en stor samling med 60 ex 17/11 8:30 kring Semesterängen (ME), där någon djurvän hade lagt ut en hög med bröd som drog till sig kråk- och måsfåglar. Året avslutades med 25 ex någonstans i Skogen 29/12 (AL).

Vitvingad trut (1)

Samma individ som fanns i Fiskhamnen besökte Slottsskogen 11/1 och stannade till en stund i Stora dammen (BA, SF).

Havstrut (19)

2-0-5 / 6-2-1 / 3-0-0 / 0-0-0

Sågs enstaka eller ofta parvis utom 4/3 då 4 ex flög över Linneplatsen på hög höjd (ME). Vanligen sågs de i Stora dammen där också en del gråtrut höll till i anslutning till flamingoflocken som dock kom att avvecklas senare under året. Den 27/8 rapporteras en 2K fågel (HH). Under april men också en gång i juni, 17/4 sågs arten vid Plantskoleängen (SF) ofta tidigt på morgonen innan städpatrullen hunnit dit och rensat bort avfallet efter gårdagskvällens festligheter. 7/7 flög havstrut förbi och attackerades av både fiskmås och gråtrut (SF).

Fisktärna (1)

1 ex kom på låg höjd rakt över Stora dammen på väg rakt norrut. (ME)

Tamduva (94)

8-4-6 / 12-12-6 / 8-9-5 / 4-6-14

Sågs hela året men rapporteras antagligen ganska sporadiskt vilket gör sammanställning något bristfällig. Största flockar 7/4 med 50 ex vid Lilla dammen (UU), 43 ex på Semesterängen 21/4 (EW) och 60 ex, ovanligt stor flock i några dagar

på ängen framför Björngårdsvillan, kanske gräsfröna lockar som såtts för att försöka få en gräsmatta igen efter förra årets way out west festival (ME).

9/5 hittades 2 döda tamduvor på ängen framför Björngårdsvillan "avlivade skulle jag gissa av människor, båda i princip orörda förutom att huvudet saknades, någon har dödat dem och ryckt huvudet av dem såg det ut som, den en var också prydligt plockad men oäten" (ME). Vid fågelmatningen Lilla dammen fanns i allmänhet några tamduvor hela vintern, ibland flera, 20 ex den 9/11 (SF). Ca 75 ex rapporteras från Slottsskogen 11/12 (HH).

Skogsduva (4)

Den 19/8 kom 2 ex Rakt över djurhagarna 7:55, små nätta kortvingade, levde upp till gamla namnet blåduvor - här över Skogen flyger ofta tamduvor omkring - dessa är markant mer lång- och spetsvingade (SF). Den 17/9 1 ex åt söder tillsammans med ringduvor (ME), 28/9 sågs flera i ringduveflockar (SF) liksom 2 ex 15/10 (SF, ME).

Ringduva (159)

19-10-16 / 15-12-10 / 9-12-12 / 14-11-19

Vissa vintrar övervintrar ringduvor, beroende på tillgången på fr a bokollon. Vintern 2008/2009 fanns flockar i Skogen; 9/1 räknades 98 ex på marken kring dansbanan vid landskapsstugorna (ME) och 15/1 höll 200 ex till i en flock utsprid i träden kring Lilla dammen (ME). Den 27/1 räknades 170 ex: 120 ex upp i flock vid Smålandsstugan, 45 i ek norr om Lilla dammen (SF). 3/2 flög 30 ex upp för en cirklande sparvhök vid Stora dammen (SF) och 6/2 sågs 25 ex vid Lilla dammen (JM). Flockarna var kvar 10/3 85 ex i då uppflog skedde ett par gånger över Azaleadalen ackompanjerat av kråkvarning för hök, höken sågs dock inte (SF). 19/3 ca 100 ex verkade uppskrämda, kanske duvhök men jag såg inte till någon, kråkorna varnade (ME).

Lite vårsträck sågs 28/3 då 150 ex sträckte norr över Observatorieberget (TW) och 1/4 då 123 ex räknades i flera mindre flockar inte fler än 20 i någon flock, sågs från Utkiken (ME).

Våren kom och spelet började, hade hörts redan 4/1 några min i Azaleadalen (SF), 27/1 spelade vid Smålandsstuga och i Alpdalen (SF). 15/3 7 ex och 23/3 11 ex (SF). Kartering av spelande hanar på 20 ha gav resultat att 81 par fanns i hela Skogen (medel 1993-2004: 73 hanar) vilket gör denna art till Slottsskogens vanligaste häckfågel. Max antal spelande hanar var 17 ex 22/4 och 21/6. Inga större insatser för att leta ringduvebon gjordes, vilket alltså inte behövdes för att få veta populationens storlek. Bobygge sågs ändå vid några tillfällen 13/4, en flög in i Rhododendronbuskage mittemot Söldammen med pinne, en annan mittemot Gröna villan, 5m björk, en tredje i träd i Eklindallé utanför Azaleadalens ingång, i stamklyka 6m, en fågel på, andre bredvid (SF).

Höststräcket begynte så smått, 59 ex över Ljungkullen på en halvtimme 16/9 (ME) följdes av 63+40 ex 25/9 på samma plats (ME). Den 28/9 hade det tagit fart och över Ljungkullen sträckte 1680 ex på 2 tim, rakt över högt, en och annan skogsduva i flocken 180 + 55+340+340+750+15 (SF). Dagen därpå sågs 1800 ex från Ljungkullen (LC).

Dessa antal passerades med råge 9/10 då 6961 sydsträckande ringduvor räknades på en timme, sågs från Ljungkullen. Den stora majoriteten flög dock över Majorna (ME). Så har ofta varit fallet även tidigare med massiva ringduvesträck. Följande dagar sågs mindre grupper åt söder; 15/10 195 ex (ME), 105 ex 15/10.

Nu började istället antalet ringduvor i Slottsskogen att öka. Det kom att bli en exempellöst duvrik vinter, orsaken var en osedvanligt riklig bokollonskörd, det krasade när man gick i bokskogarna. Detta förhållande drog till sig duvhök som ofta sågs jaga denna vinter. Den 27/10 fanns minst 200 ex, satt i träddoppar överallt, plötsligt attackerade en duvhök och hela himlen över ängen framför Björngårdsvillan blev full av ringduvor (ME). 9/11 fanns 250 ex, 130 upp i en flock över Semesterängen + 30 + 30 +20 + en del i träden (SF). Trots hösten spelade en och annan: 20/11 spel trög och försiktig, men ändå - värkänsla! (JM). Rekordsiffran 900 ex kom 23/11 i träden runt Semesterängen. Satt i stora klasar över allt. Lyfte samtidigt en gång och förmörkade himlen (ME). 1/12 600 ex i bokskogen

SV Hallandsgården: snabbräknade ca 450 ex varav ca 70% var unga fåglar. Runt Lilla dammen ytterligare 100-150 ringduvor i träden. Antal 600 ex ingen överdrift. Vid något tillfälle alla upp på en gång. Rikaste ringduvevinter jag sett här på 25 år (SF). Räkning svår när de satt i träden, utspritt över större områden. 22/12 45 ex i träd vid Slottsskogsgatan, 105 ex i träd mellan Stora och Lilla dammen (SF).

Turkduva (3)

Trots att arten förekommer i främst Kungsladugård ses den sällan i Skogen, men några observationer har ändå gjorts av överflygande duvor. 15/6 flög 1 ex på låg höjd över Ödledammen från Majornahållet mot Linnestaden. (ME). 7/10 kom 1 ex flygande i trädtopphöjd över Slottsskogen, från Pliktahållet. Verkade följa Hålekärrsgatan. (JM) 25/12 flög två ex från Slottsskogskolonin mot Ståthållaregatan JM

Gök (1)

Den 25/8 kom 1 ex lite ovanför berget i svepande flykt söderut.

Berguv (10)

0-0-0 / 0-0-0 / 0-0-0 / 2-5-3

Sedan många år en övervintrare i Slottsskogen där denna vinter ringduvorna gått till. 9/10 1 ex Höstens första 75m ovanför Plikta i gran (BA). 13/10 fanns 1 ex högst upp på Bragebackens topp, annonserad av kråkor (BA, SF).

Vid övriga tillfällen fanns uven på dagarna i området norr om Nya Hästhagen, satt i någon av de stora granarna och upptäcktes ofta genom att kråkor väsnades, ibland inte så mycket men fullt märkbart. Det gick att lära sig var den brukade sitta och upptäcka den även utan kråkbistånd. Sågs sista gången för året 5/12 på denna plats (RE).

Kattuggla (10)

0-6-1 / 0-0-0 / 0-0-1 / 0-0-2

Trots mer frekvent närvaro året om sågs/hördes

inte denna art flera gånger än berguven! Först noterad 14-19/2 (KN, BA), 23/2 Spel, plus gällt Ke vitt låte från 2 olika individer och väder för en typisk spelkväll! (NE). Vårens sista var några spelläten bortåt Vildsvinshagen på kvällen 4/3 (SF). Den 1/9 fanns 1 ex vid Plikta En bataljon ilska koltrastar tipsade om begivenheten. Kattugglan satt på dagkvist i träd vid skylten August Kobbs väg (JM).

Vid Lilla dammen 13/12 flög över västra vägen. Satte sig i skogskanten väster om vägen. Flög vidare efter någon minut (JM). Spel hördes vid landskapsstugorna 30/12 (CP) och detta markerar slutet på ett uggleår då det tycks ha skett något, tidigare har kattugglan i många år varit koncentrerad runt Brageberget och sällan setts i norra Skogen. Ny invandring, generationsskifte?

Tornseglare (50)

0-0-0 / 0-12-10 / 10-12-6 / 0-0-0

Årets första 9/5 sågs från bryggan vid stora dammen över träden bort mot gamla polishuset. Drog några repor förbi dammen också (ME), följt de närmaste dagarna av enstaka ex. Större flock 26/5 då minst 40 ex fanns över skogen och ängarna (ME). Observerades därefter regelbundet dagligen med enstaka ex, vid vissa tillfällen sågs större antal över Stora dammen dels letande mat men också drickande vatten på sedvanligt elegant sätt genom att flyga lågt och doppa undernäbben i vattenytan, 8/6 60 ex (ME), 7/7 50 ex (SF) och 23/7 50 ex (ME).

Höststräcket började tidigt, 14/8 räknades 68 ex från Ljungkullen, hög höjd över Majorna födosökande (ME) och 24/8 kom 20 ex högt i gles flock åt söder över Slottsskogen/Änggårdssbergen (SF). Därefter glesnade sträcket; sista exemplaret för året sågs 8/9 åt S vid Ljungkullen (ME).

Gröngöling (89)

7-4-21 / 10-6-6 / 7-9-8 / 4-3-4

Art närvarande året om, ses sällan men hörs desto mer. Den 4/3 ropade i stereo. En ovanför Lilla lia, den andra ner mot Lilla Dammen till. (JM). Spel 9/3 hördes från landskapsstugorna (ME). Spel 10/3 vid Azaleadalen och Ryttnarberget (SF), samt vid Slottsskogskolonin (JM). Den 15/3 spela-

de vid Ryttnarberget, Polishuset, Teatern, Plikta (SF).

Den 15/4 spelade en i backen mellan Plikta och Hjorthagen, en nära pingvinhuset. (EW). Vid komposten fanns en 12/5 (AJ). Utifrån dessa spridda uppgifter kan 6-8 antagas finnas i Skogen, vilket dock inte bekräftas av bofynd; endast två indicier på bo finns. Besökte bebott bo Y20a (LIGGER FEL, KOLLA) (HH). En fågel 1K sågs på Observatorieberget 21/6 (RC).

Spillkråka (5)

0-0-3 / 0-0-0 / 0-0-1 / 1-0-0

Några marsobservationer av 1 ex gjordes i området Azaleadalen-Alpdammen. 10/3 hördes ett par gånger uppåt älgarna till (SF, 18/3 hördes väster om säldammen uppifrån berget med djurhagarna (CJ). Två höstobservationer gjordes 17/9 vid landskapsstugor (BA) och 2/10 vid Majvallen (BA).

Större hackspett (101)

16-13-12 / 20-5-7 / 3-6-4 / 7-4-4

Besökare vid fågelmatningarna på vintern, 14/1 Lilla dammen (IN), SV Fågeldammen 27/1 (UU) och Azaleadalen 27/1 (SF). Trummande hördes vid Majvallen 16/2 (JM), i Azaleadalen 28/2 (EH), Plikta 16/3 (JM), 23/3 S Björngårdsvillan (SF). På Observatorieberget sågs 2 hanar med en hona 14/4 (TW).

Att utifrån dessa uppgifter räkna ut antalet par i Slottsskogen är inte möjligt, men en gissning bör ge resultatet 5-7 par. Bobygge sågs 17/4 vid Rultebacken ovanför Plikta (SF), fågel med mat sågs vid Spökkelia ovanför Plikta 30/5 (HH) och bo sågs 5/6 nedanför Bragebackens hoppbacke (HH).

En åldring fångades i Azaleadalen och kontrollerades 10/3 (SF), hane ringmärkt 2001-06-26 av Ingvar Nordin i Slottsskogskolonin, som fjolåring eller äldre. Sålunda i sitt tionde kalenderår - eller äldre.

Mindre hackspett (32)

2-3-4 / 11-1-4 / 0-3-3 / 1-0-0

En art som tycks minska i undersökningsområdet, vinter- och vårobservationer gjordes. Trummande i backen mellan säldammen och Stora dammen

15/2 (MB), liksom vid Stora dammen 29/3 (ME), Azaleadalen 1/4 (MO), Stugkullen 3/4 (OB) och Myrberget 10/4 (SF). Även vid Lilla dammen 13/4 (MO). Några sommarobsar gjordes 9/6 och 17/6 vid Alpdammen (SF), men det är tveksamt om arten häckade i Slottsskogen detta år. Ett fåtal höstobservationer från spridda delar av Skogen gjordes i september, med avslutande obs 31/10 på Observatorieberget (LN).

Trädlärka (1)

3 ex sträckte norrut 18/3 över Plikta (ME).

Sånglärka (8)

0-0-4 / 1-0-0 / 0-0-2 / 1-0-0

Denna agrara fågel flyttar förbi men ses/hörs endast ett fåtal gånger, vissa år inte alls. Första gång nordsträckande 9/3 (ME), följda av ytterligare några observationer fram till 15/4 (SF, TW), alltid av ensamma fåglar. Höststräcket berörde Slottsskogen 26/9-14/10 med 1-2 ex (SF, ME)

Backsvala (1)

Den 8/5 sågs minst 2 ex över Stora dammen (BA, JM, HH).

Ladusvala (54)

0-0-0 / 5-14-9 / 9-9-7 / 0-0-0

Första obs 15/4 då 1 ex sågs över Stora dammen (OB). Arten sågs sedan regelbundet, oftast över Stora dammen, någon gång över Lilla dammen. Ofta i mindre antal men vid några tillfällen lite flera, Stora dammen 8/5 sågs 75 ex (BA) och 9/5 45 ex på samma plats (ME). Vid Ödledammen sågs 2 ex 15/6 (ME) och 1 ex 23/7 (UU). Vid Ljungkullen sågs flera dagar i september tiotalet ladusvalor söderut (ME). Höstens sista fågel sträckte söderut 25/9 (ME).

Hussvala (31)

0-0-0 / 0-10-6 / 7-5-3 / 0-0-0

Vårens första hussvala sågs 3/5 över Stora dammen (ME). Över samma damm gjordes ofta observationer av några ex under sommaren, med 20 ex

8/5 (BA) och 20 ex 3/6 (SF) som lite undantag. Den 23/7 hade ca 50 ex samlats över Stora dammen (ME). Sydsträcket kom sedan igång, 46 ex räknades 25/8 då enstaka/parvis sträckte söderut med ett undantag, 16+18 ex förbi i två glesa flockar 8:45 (SF, ME). Årets sista obs gjordes 28/9 då 2 ex sträckte åt NV (SF).

Trädpiplärka (14)

0-0-0 / 1-0-0 / 0-7-6 / 0-0-0

En sparsamt noterad förbisträckare, numera aldrig hörd sjungande i Skogen vilket kunde ske på 1980-talet. Vårens enda observerades 21/4 på Plantskoleängen (CJ, BA). Höststräck passerade 7/8-11/9 med max 25-28/8; den 25/8 räknade 95 ex 7:20-9:45 på Ljungkullen (ME, SF) och 43 ex förbi 27/8 på 2 tim (BA, SF). Säsongen avslutades med 2 ex åt söder på Observatorieberget 11/9 (ME).

Ängspiplärka (9)

0-0-1 / 1-0-0 / 0-1-5 / 1-0-0

Vårsträcket obetydligt, men den första som kom sjöng 28/3 över Observatorieberget (TW). Ytterligare en sträckobs 18/4 med 3 ex åt N (TW). Den första för hösten kom 25/8 (SF), därefter ökade antalet och 25/9 passerade 125 ex Ljungkullen på en morgontimme (ME), den 28/9 kom 372 ex åt söder (ME). De sista för året var 5 ex sträckande förbi Plikta 6/10 (JM).

Gulärka (3)

Enda vårobservation: 1 ex vid Lilla dammen 19/4 (BG). Höststräckande fågel rastade i grantoppar vid Ljungkullen den 25/8 (SF, ME) och även den 27/8 (BA, SF).

Forsärka (78)

0-5-7 / 23-7-2 / 9-10-9 / 6-0-0

Ingen övervintrare, den första sågs 13/2 vid brygga vid Stora dammen (BA). Där höll den till vid många tillfällen under februari/mars, gärna i den relativt nybyggda lilla bäcken. Från den 23/3 (ME) sågs den vid Bergdammen, den nybyggda med vattenfallet på toppen av Stora Liden, och där sågs den sedan en tid. 27/3 (SF) en hane som

flög neråt Alpdammen.

Den 3/4 sågs hane och hona på norra stranden av Stora dammen, kort stund efteråt en hane vid bäcken från Lilla dammen, ungefär i höjd med Hallandsstugan, möjligen alltså ännu en hane. (SF). 4/4 besökte den Ödledammen (BA), 5/6 Fågeldammen (TL) och 6/4 Karlsrodammen (JM). Man fick en känsla av att inventering pågick.

Sång 29/3 vid Bergdammen (MO), 11/4 (ML) och 15/4 (MO). Sången tystnade dock, det blev ingen häckning här, fåglarna gav sig antagligen av till Vitsippsdalen i Botan istället. Dock sågs försärklar fram till början av juni nu mer i Stora och Lilla dammen, ofta i par. 7/5 sågs 2 hanar, en i Stora dammen och en i dammen ovanför Säldammen (CJ).

Tydligen gick häckningen i Vitsippsdalen bra eftersom familjen återsågs främst i Karlsrodammen med start 6/7 då 2 ex sågs där (BA). 12/8 hade familjen samlats, då sågs 1 juv ex och ytterligare 3 ex i Karlsrodammen samt 1 juv på Fågeldammens stränder (SF).

Sydsträckande försärklar över Ljungkullen kom 5 ex 6/10 (ME), vid Hjorthagen fanns 3 ex 12/10 (CJ), troligen fåglar på sträck som rastar. En försärkla som flög norrut 24/10 (AJ) var årets sista på plats.

Sädesärka (71)

0-0-0 / 19-13-10 / 7-9-13 / 0-0-0

Även om den vissa år anlant till Skogen redan 29/3 (2007) är medelankomsten 2/4 och detta datum prickade ärlorna in perfekt i år. Enstaka ex sågs detta datum på flera platser (AB, ME), medan det på Semesterängen framför Björngårdsviljan gick 13 ex (BA). Den flocken var kvar även dagen därpå, visade sig bestå av enbart hanar (SF, ME). Den 19/4 räknades 37 sädesärklar runt Lilla dammen (ME), liksom ungefär lika många på samma plats 27/4 (ME), sannolikt ärklar rastande på flyttning. Ingen vet hur många som bor i Slottsskogen, men det kan tänkas att flocken var lika stor som hela Slottsskogens bestånd.

Den 3/6 sågs nyligen utflugnen unge vid Lilla dammen, letade inte mat själv utan lät sig matas (SF, AH). 21/6 sågs 12 ex V Stora dammen på gräsmattan, i stort sett samtliga 1K. Från Ljungkulle sågs totalt 49 sydsträckande fåglar på 10 morg-

nar från 27/8 (ME), som mest 14 ex 8:30-9:15
21/9 och allra sista 1 ex 30/9.

Sidensvans (4)

En flock med 12 ex flög från Lilla dammen mot Botaniska 17/1 (ME). Dagen efter hördes i norra Slottsskogen norr om Vattentornet (ME). Födosökande flock i buskar vid Majvallen (BA). Vid Lilla dammen i buskarna vid Fågelmatningen, 1 ex 18/2 (ME).

Gärdsmyg (116)

9-11-15 / 16-9-9 / 6-3-6 / 13-8-11

Närvarande året om, noterad med enstaka exemplar på åtskilliga platser (Azaleadalen, Plikta, Museikullen, Lilla dammen, Vattentornet...) under vinterhalvåret. Sång hördes ffg 9/2 vid Majvallen (JM) och Slottsskogskolonin 10/2 (JM).

Sågs senare under vintern parvis som 16/2 (BA) samt 19/2 vid Plikta (JM). 2/4 satt 3 ex och sjöng ikapp vid Bragebacken väldigt nära varandra (ME), vid denna tid etablerades reviren. Uppvakning sågs 22/4 i Azaleadalen i en rishög, hane sjöng och visade upp sig medan honan tittade på och kråmade sig lite också. (ME).

Vid karteringar av sjungande hanar sjöng 6-7 hanar i centrala partiet (20 hektar) med maximum 1/6 med 9 ex. Inom detta parti fanns 13 revir, vilket för hela Slottsskogens skogsmark ger 39 par. Detta är ett mycket högt värde; medelvärde 1993-2004 var 16 par.

Som stannfågel sjunger gärdsmygen också under höst och vinter; 5/8 2 ex bl a vid Kobbs byst (SF), 28/9 Lilla dammen (ME), 12/10 2 sjöng Ljungkullen (JM), 27/10 2 sjöng i duett vid Ödledammen, med en åskådare (SF), 1 ex 31/10 (LN) och 23/11 Lilla dammen 1 ex (ME), och 21/12 Slottsskogskolonin (JM).

Järnsparv (9)

0-0-2 / 4-0-0 / 0-1-2 / 0-0-0

Vid fågelbordet i Azaleadalen fanns en järnsparv 29-30/3 (SF, ME, ML). Vårobservationer gjordes sedan av sträckande fåglar 7/4 (JM) och 15/4

(TW) samt av sjungande järnsparv dels vid Majvallen 17/4 (JM, dels på Observatorieberget 21/4 (TW). Ensamma ex noterade 23/8 (LN), 8/9 och 17/9 (JM).

Rödhake (144)

23-14-16 / 16-5-10 / 6-10-5 / 9-12-18

Enligt den nya ordningen fanns det gott om rödhakar i Skogen hela vintern, kunde ses vid fågelbordet, vanligen i så fall endast en rödhake vid fågelbordet. Men tydligen har de efter ett antal vintrar börjat lära sig att acceptera även andra rödhakar på plats eftersom maten normalt flödar och inte tar slut. Vid Azaleadalens fågelmatning sågs alltså 2 rödhakar 4/1 (SF), vid samma matning men med visst litet säkerhetsavstånd emellan. Den 9/1 sågs utöver detta ytterligare 2 rödhakar i Azaleadalen (SF).

Sjunger gör de nu också på vintern, Ekebacken 9/1 och 13/1 (JM) eftersom de blivit så många att revir behöver annonseras och upprätthållas - så var det knappast när det bara fanns två rödhakar i Skogen vintertid?

Antalet höll sig hela vintern, 1-2 ex här och var. Så 15/3 gick det att räkna 6 ex (4 sjöng) på linjetaxering 2.3 km (SF), och 9/4 räknades 12 ex, "rödhakens dag idag, mycket spel och flera paruppvisningar" (ME).

Sångfåglar karterades, på 20 ha sjöng 16/4 13 fåglar, 22/4 12 rödhakar. Denna kartering av sjungande hanar visar på 42 par i hela Skogen. Det gör rödhakeåret 2009 till ett normalår, då åren 1993-2004 visade på ett medeltal karterade hanar av 44. Som vanligt syns inte ungfåglarna förrän de vuxit upp och fått vuxendräkt, men vid Ödledammen sågs en 1K den 17/8 i slånbuskagen (SF). In dessa slånbuskar sågs sedan flera rödhakar förse sig; 3 ex 28/8 (ME) är ett exempel.

Sång hördes även på hösten 1/9-1/12 vid Plikta, Slottsskogskolonin och Ekebacken med museet (JM).

Rödstjärt (17)

0-0-0 / 2-9-2 / 0-2-2 / 0-0-0

Först sedd 26/4 på Observatorieberget (TW), därefter gjordes flera observationer i området runt

djurhagarna. Också i Slottsskogskolonin sjöng en fågel 6/5 och 12/5 (JM). Den 19/5 sjöng hane dels vid Café Bräket, dels vid Hästhagen lite senare, möjligen två olika hannar (SF). 9/6 sågs vid Utiken närmast café Bräket vid några öppna stenhällar två vuxna hannar och två ungar eller kanske en av dem var hona. Var ett väldigt tumult. (ME). Sågs några gånger 14/8-14/9 vid Ljungkullen i trädtoppar (BA, ME).

Buskskvätta (4)

0-0-0 / 0-2-0 / 0-2-0 / 0-0-0

På ön i Stora dammen rastade 2 hanar 27-28/4 (BA, ME, HH), satt i toppen på en buske gjorde utfall mot insekter och föl tillbaka till busken där den vilade/spanade någon minut i taget (ME). Vid Ljungkullen rastade en 1K fågel 25/8 (SF, ME), också 27/8 sågs i grantopp rastande fågel (BA, SF).

Stenskvätta (8)

0-0-0 / 0-2-0 / 0-2-4 / 0-0-0

Ett par sågs vid flera tillfällen med viss anslutning till Hjorthagarna men någon häckning kunde inte bekräftas. Först sågs 1 ex på Observatorieberget, flög mot Hjorthagar (ME), där ett par sågs den 19/5 (BA, SF). Inga fler observationer gjordes förän 24/8 då hona sågs i dovhjortshagen (SF). Vid Ljungkullen sågs vid flera tillfällen mellan 28/8 och 10/9 ett par, satt i grantopparna runt omkring (CJ, ME, SF).

Ringtrast (1)

Enda observationen var den 21/4 då en hona upptäcktes på morgonen på Plantskoleängen (HH). Den höll till i anslutning till den dunge mitt på ängen där en gång en fasangård fanns, höll sig i buskkanterna men gick med lite tålmod att se. Där har hälften av noterade ringtrastobservationer i Slottsskogen 1987-2009 gjorts. Platsen besöktes sedan av ytterligare ett antal skådare och var kvar till åtminstone 16:30 (EW).

Koltrast

19-8-12 / 16-12-12 / 11-10-5 / 11-9-16

8/1 11 ex vid fågelmatningen Lilla dammen. Minskade sedan, 5/2 var de 5 ex (ME), lika många som 12/2 i Azaleadalen (BA). Sång rapporteras från Azaleadalen och Alpdalen 9/3 (SF). Antal ökade 6/4 9 ex på linjetaxering, 13 ex 17/4 (SF). Bobygande hona sågs vid Platskoleängen 21/4 (UU).

Sångaktiviteten i april var låg med 6-8 sjungande hanar på 20 ha, medan 12 sjungande hanar konstaterades 17/6. Häckning bedömdes enligt samma sångkartering till 48 par; något lägre än medelvärdet åren 1993-2004 som var 57 par. Fortfarande 15/7 hördes 3 intensivt sjungande fåglar, sångperioden är längre än för andra fåglar. Höstsjungande koltrastar har ibland lågmäld sång, s k skuggsång, hördes 9/11 i Azaleadalen (SF). 4/8 "mycket fin em-konsert" (LN). På julaftons eftermiddag sjöng en koltrast i Azaleadalen (SF).

27/10 vid Ödledammen 10 ex, fullt av koltrastar flög kors och tvärs, minimal (SF). 1/12 11 ex i trastflock i oxlar SO Vattentornet. (SF), också i Azaleadalen blev de flera eftersom där dels finns buskage, dels finns matning: 13 ex 16/12 (SF). 13/10 5 ex sträckte S vid Ljungkullen (ME).

Björktrast (140)

15-12-17 / 22-16-10 / 5-4-11 / 10-7-11

Endast enstaka fåglar sågs under januari tills 24/1 då 16 ex födosökte på gräset vid Plika. Sedan var de enstaka igen men 25/2 fanns 47 ex på ängen vid Fågelhuset (BA) och de närmaste veckorna sågs en flock på Semesterängen, ibland vid Plika (AMä, BA, ME), som mest 50 ex 27/2 (ME). Den 15/3 satt 1 ex i ektopp i Azaleadalen och sjöng knastrig trastsång på ganska låg volym, så som de plägar göra i inledningen av häckningssäsongen (SF).

Den 16/3 var de mer utspridda i reviren, 30 ex (ME). En trast sågs 18/3, med avvikande teckning, vitt huvud, gråbrun vitspräcklig på ryggen, lite normal färg på bröstet. (BE). Detta är inte första gången i Slottsskogen, brukar nästan vara någon partiellt albinistisk varje år, dock oftast bara passerande.

Den 6/4 hade paren slagit sig ner i allén norr om Plantskoleängen, ett stamställe (SF). Både den 13/4 och 17/4 hördes flyktsången över reviret (SF). Jagade skata med björktrastunge

10/5 vid Lilla dammen (ME). Samlade föda åt ungar 12/5 på Myrberget (AJ). Den 20/5 sågs två ungar, ej flygkunniga men såg nästa vuxna ut ändå (ME). Ingen inventering av antal häckande par gjordes, men av tidigare år vet vi att 30-70 par häckar här.

Viss sträckrörelse började med 14 ex S 28/8, men troligen inte sträck, 11/9 sågs vid Ljungkullen 16+4+7+8 ex som flög åt alla möjliga håll (ME, SF). Den 14/10 kom 293 str NV, de flesta sågs på låg höjd i stora flockar över Ljungkullen, forfarande på väg norrut?!? (ME), dagen därpå ca 270 ex i sällskap med 10-30 ex, en större flock med 120 ex, i stort sett samtliga flög i nordlig riktning, knappast sträck mer av lokala förflyttningar (SF, ME). Den 12/12 str 40 ex N Observatorieberget (TW), 20/12 kom 200 ex flög på ganska hög höjd, kom från Botaniska och flög nordväst (ME), 24/12 150 ex (ME) och 25/12 likaså 150 ex, Lilla dammen (JM). Årets avslutning var 150 ex vid Bragebacken 31/12 (JM).

Taltrast (24)

0-0-1 / 14-3-2 / 0-1-2 / 1-0-0

Årets första taltrast sträckte norrut över Observatorieberget 28/3 (TW). Enstaka sågs de följande veckorna, någon gång med rödvingetrastar 10/4 (SF), den 15/4 sträckte 10 ex norrut över Observatorieberget (TW).

Den 10/4 sjöng 1 ex (AHa). Sång hördes sedan vid upprepade tillfällen fram till 29/5 på Observatorieberget (LN), dessförinnan också omkring Stora Liden och vid Plikta. Arten har tidigare konstaterats häcka men detta år kunde inte något högre häckningskriterium upptäckas.

Lite förbisträckare över Ljungkullen räknades 3 ex 11/9, 2 ex 30/9 och 10 ex 6/10 (ME). Detta var också årets sista observation av arten i Slottsskogen.

Rödvingetrast (42)

0-0-3 / 11-0-0 / 0-0-0 / 10-3-15

Ankom i månadskiftet mars/april då de sågs och hördes sjungande i flock. Första obs 29/3 12 ex i träd Azaleadalen, sjungande flock (ME). Dagen

därpå en sångflock med 20 ex vid Plantskoleängen, möjligen samma fåglar (SF). Den närmaste veckan sågs dessutom några ex vid Semesterängen och Plikta (BA, BS, JM, JR, ME). Den 7/4 sträckte 14, 26, 11, 3, 8, 20 ex norrut vid Stora Utsikten plus minst fyra som satt i träd eller på gräsmattan runt om i Slottsskogen sjungandes och födosökande (ME).

Den 9/4 sträckte 40 ex norrut, drog med sig både björktrastar och starar som lite förvånat vände och slog sig förvirrat ned vid lilla dammen och såg rödvingarna försvinna norrut (ME). 10/4 fanns en flock med 20 ex vid Plantskoleängen som gav sig av norrut (SF), den sista större vårflocken.

Höstobservationer inleddes 30/9 med 2 ex Ljungkullen, kom flygande tillsammans med en björktrast. Vid Ljungkulle gjordes ett antal observationer av större antal på förflyttning i nordlig riktning; 99 ex 13/10 (ME), 288 ex 14/10 de flest på låg höjd i stora flockar, forfarande på väg norrut?!? (ME) och slutligen 750 ex åt N 15/10 passerade i glesa flockar i stort sett bara i nordlig riktning, 30-70 ex i flockarna. (ME, SF).

Från mitten av december sågs enstaka ex på Observatorieberget, 4 ex 12/12 (TW) och 6 ex 20/12 (MO), 23-25/12 fanns 10-15 ex vid Lilla dammen (ME, JM), 26/12 fanns 5 ex i Azaleadalen (BA, SF) och på årets sista dag konstaterades 15 ex runt Bragebacken (KN, JM). Kan naturligtvis ha varit samma lilla flock som flyttade sig.

Dubbeltrast (8)

0-0-1 / 1-0-0 / 0-0-1 / 3-0-2

Ingen vårsjungande fågel detta vår men väl förbi-sträckande, 1 ex 28/3 Observatorieberget (TW) liksom 15/4 (TW). Höststräck begynte 7/9 med 3 ex som drog rätt över (SF). Sena observationer gjordes 12/12 med 1 ex som sträckte N i en större björktrastflock vid Observatorieberget (TW), samt 1 ex som flög förbi Fågeldammen 31/12 (JM).

Kärrsångare (1)

Den 21/6 kl 06:10 sjöng en fågel i Cornellsnår vid Lilla dammen, med tysta pauser mellan korta intensiva strofer (SF).

Rörsångare (1)

Årlig passerare som noterades en enda gång, som så ofta förr vid Lilla dammen 28/5 kl 08:00. Sjöng högt och länge, verkade riktigt hemtam i buskaget, satt någonstans väldigt nära smådop-pingarnas bo. (ME).

Härmsångare (1)

Höstobservation 15/8 09:15 vid Ödledammen. Den födosökte i bärbuske tillsammans med svart-hättor och rödhake. (ME).

Ärtsångare (10)

0-0-0 / 0-5-2 / 0-3-0 / 0-0-0

Observerad sjungande vid Lilla dammen och Gräfsnäsgrården 12-15/5 (ME, BA), den 14/5 också i Azaleadalen (AJ). En fågel sjöng i Slottsskogskolonin 26/5 (JM) och ytterligare två sångare hördes vid Stora dammens parkering (CJ) och vid Café Bräket 9/6 (ME).

Arten har häckat i Azaleadalen och setts på Observatorieberget flera vårar, men inga ytterligare observationer gjordes nu förrän 18-28/8 då 1 ex höll till i slån bärsbuskage vid Ödledammen, tillsammans med andra sångare (ME, SF).

Trädgårdssångare (12)

0-0-0 / 0-4-2 / 0-6-0 / 0-0-0

Första obs 8/5 då en fågel sjöng mot Slottsskogsgatan till (JM), därefter dröjde det till den 19/5 då 2 sjungande hördes i Skogen (SF, TW). Sjöng 24/5 vid Plika (SF) och 25/5 vid västra kanten av Plantskoleängen (CJ). Den 11/6 hördes även sång i Azaleadalen (SF). Augustifynd av 1 ex av arten gjordes 5-18/8 i slånbuskagen öster om Ödledammen (SF, ME), fram till den 28/8 sågs 2 ex (ME).

Sångobservationerna är så tillfälliga att det är svårt att se dem som indikationer på stabila sångrevir. Det är därför oklart om arten häckade i Skogen detta år, vilket är anmärkningsvärt med tanke på att denna sångare på 1990-talet hade ett stabilt bestånd här. Då häckade här 10-15 par, medel-

värdet beräknat med kartering av sjungande hanar 1993-2004 var 11 par. Återstår kommande säsong att se om den finns kvar som häckfågel här längre. Orsaken till minskningen är oklar eftersom svart-hättan, som tycks ha ungefär samma krav på sin miljö fortfarande har ett starkt bestånd, ganska oförändrat.

Svarthätta (55)

0-0-0 / 16-12-6 / 4-11-5 / 1-0-0

Första sångfågeln visade sig 13/4, sjöng lite trevande vid Alpdammen (SF). De närmaste dagarna skulle den höras på Observatorieberget 14/5 (TW), 15/4 1 ex fågelhuset samt 1 ex vid smålandsvillan (MO), 17/5 sjöng den i träden runt Björngårdsvillan och vid Barnens zoo (ME). Sångobservationerna blev sedan talrika, ibland sågs de också utan att sjunga vilket gick bra så länge inte träden hade lövats. Den 22/4 fanns flera svarthättor bakom Vita villan, hona samt en hane som sjöng först som koltrast, sedan som taltrast för att slutligen brista ut i typisk näst intill jublande svarthättesång. En sann ekvilibrist! (SF).

Den som ville gå runt och räkna kunde summera till 10 sjungande i skogarna runt Semesterängen 28/4 (ME). Vid kartering av sjungande hanar i centralpartiet runt Djurhagarna 24/5 sjöng summa 11 ex, vilket är nästan det antal revir som här beräknades finnas - annars har sångfåglar en för inventerare irriterande vana att bara sjunga då och då. 1/6 noterades vid sångkartering att de var oförändrat ovanligt många, en skicklig individ vid Hästdammen började sång som svartvit flugsnappare och gled sedan över i traditionell sång. (SF). Inga konkreta häckningsfynd gjordes dock, inte heller av utflugna matade ungar.

Från 14/8 sågs regelbundet svarthättor i buskagen runt Ödledammen, dels i slånbuskar men också i häggarna. Bärskörden var denna höst ovanligt riklig och försörjde en liten sångflock därstädes uneder flera veckor. Oftast sågs ensam fågel, vanligen hane, men 15/8 och 17/8 sågs ett par (ME, BA), liksom 8/9 (SF). Den 9/9 sågs 2 honor (BA). Säsongens sista svarthättor, ensam hane eller hona, sågs 26/9-4/10 vid Lilla dammen (BA, CJ).

Grönsångare (41)

0-0-0 / 12-20-9 / 0-0-0 / 0-0-0

Första observation 14/4 Björngårdsvillan (ME), dagen efter hördes en sjungande fågel NO om Stora dammen (ME). Därefter föreligger åtskilliga sångobservationer från dels ett område söder om Säldammen, dels nära Plikta. På Observatorieberget hördes 25/4 2 sjungande vid utkiken vid Observatoriet, samt vid utkikstornet (ME). Många noteringar finns också från Majvallen, flera gånger två exemplar som 30/4 (BA) och 4/5 (JM). Den 7/5 var det dock föga sång där: Trög. Och tacka för det. Sju plusgrader och regn. (JM). Azaleadalen hade en sjungande fågel 30/5, det är inte ofta (MÖ).

På vårens sångkarteringar hördes som mest 3 ex, inom Skogens centralparti bedömdes finnas tre revir; uppräknade till hela Skogens 60 hektar skogsmark ger ett bestånd av 9 sjungande hanar vilket här (kanske felaktigt) anses vara det samma som häckande par. Detta är helt identiskt med medelvärdet för inventeringar 1993-2004.

Sista observationen av arten för året gjordes 25/6 på Observatorieberget av en sjungande fågel (TW).

Gransångare (41)

0-0-0 / 14-2-1 / 0-8-12 / 4-0-0

Först noterad 9/4 med 4 ex vid Observatoriet, Utkiken, Azaleadalen och Lilla dammen (ME), Dagen därpå kunde 5 sjungande ex räknas från Plantskoleängen upp i Azaleadalen till Hjorthagen (SF). Tydligt anlände de nu i stor omfattning, men någon dag senare var de förbi och kvar var enstaka individer. Noterades från Observatorieberget vid åtskilliga tillfällen, ensamma fåglar men 15/4 2 ex (TW).

För övrigt var det Azaleadalen som gällde, alltid ensamma fåglar, sågs sista gången där 29/4 (PS). Observerades tillfälligt på andra platser; Stora dammen 12/4 (ML), S om Säldammen 13/4 (SF), Lilla dammen 15/4 (BA), Plikta 23/4 (ML) och slutligen 29/4 en vid hjorthagarna en vid Stora dammen (ME). 12/5 vid Plikta hade en gransångare en tendens till lövsångarfall i slutet av stroferna. I allt annat en typisk gransångare (JM) Inget som antyder att häckning ägt rum även om man kan tänka sig att detta kan inträffa i dessa tider.

Mitt i sommaren sjöng en gransångare i alarna något oväntat vid Stora dammen 21/6 (SF). Den 5/8 sågs 1 ex vid Lilla dammen (SF), men sedan blev det att frossa på Ödledammens häggbar och slånbar en tid framöver, oftast sågs 1 ex men 17-19/8 sågs här 2 ex (SF) bland de andra sångarna. Från 25/8 sågs 1 ex åter vid Lilla dammen (BA, SF, HH) och samma dag 1 ex i en mesflock av huvudsakligen blåmesar (SF).

De ökade vid Lilla dammen, 28/8 minst 5 ex, eken vid bänkarna och vassen var överfull med löv och gransångare. Gransångarna drog dessutom några sångspår då och då. (ME). Sågs vid Lilla dammen hela september, ofta i kalmusruggarna där det fanns gott om små bladlöss. Återvände permanent till Ödledammens bärrikedom 12/10 där den sågs för sista gången 14/10 kl 11:30 (BA).

Lövsångare (41)

0-0-0 / 15-8-7 / 7-4-0 / 0-0-0

Slottsskogen är ett tämligen välbevaktat ställe ur fågelsynpunkt nu för tiden; årets första lövsångare uppmärksammades av tre av varandra oberoende observatörer. Den 13/4, Hästhagen 09:00 (SF), SO Skogen 11:00 (BA), Stora dammen 12:30 (MO). Ökade sedan i antal, på sångkartering 22/4 av 20 ha hördes 4 sjungande (SF).

Den 25/4 noterades 17 ex minst, de flesta sjungande några födosökande, så många som fyra stycken i samma träd vid Ödledammen (ME). De följande dagarna fanns det mycket lövsångare i Skogen, 10 ex Observatorieberget 26/4 (TW), 29/4 10 ex i skogsbrynen mellan dammarna (ME, EW) och 17 ex 29/4 (ME). Därefter tycks sträcket ha passerat.

Kartering av sjungande hanar gav ovanligt klen resultat. Redan år 2008 var antalet par lägre än någonsin tidigare, 30 par, nu blev det ännu mindre. I södra halvan av undersökningsområdet där det tidigare år funnits 3-5 sjungande sångrevir kunde detta år endast enstaka tillfälligt sjungande hanar höras och inte ett enda revir.

Totala beståndet av lövsångare i Skogen beräknades vara 15 revir, anmärkningsvärt lågt då medeltalet beräknade par 1993-2004 låg på 62 par! Om orsaken till denna utveckling kan man spekulera, men samma negativa utveckling gäller för både trädgårdssångare och svartvit flugsnapp-

pare. Däremot har svarthättorna inte minskat på samma sätt. Alltför kraftig rensning av parkens undervegetation?

Sång hördes fortfarande så sent som 19/7, sedan blev det tyst men art sågs fortfarande med 2-3 ex på Observatorieberget 20/8 (BA), vid Ljungkullen och vid Ödledammen där 3 ex försåg sig av den rika skörden av hägg- och slånbar 19/8 (SF, LC). Vid Lilla dammen fanns flera ex tillsammans med gransångare och plockade bladlöss i kalmusen 28/8 (ME). Här gjordes också den sista obsen av arten för året, 5 ex rastade i kalmusen, flög sedan över till fågelmatningsbusken. Minst 2 såg ut att vara ungfåglar, möjligen alla (OB).

Kungsfågel (16)

2-1-0 / 4-1-0 / 0-1-1 / 6-0-0

En sporadiskt förekommande art sågs ett fåtal gånger denna vinter, 1 ex Lilla dammen 3/1 (BA), 2 ex 18/1 Observatorieberget (ME) och 3 ex vid Plikta 3/2 (OB). Den 2/4 hördes sjungande på flera platser, vid Utkiken, fotbollsplanen när Bragebacken och vid Säldammen (ME). Sång hördes också senare, 15/4 ovanför Plikta (EW) och vid Alpdammen 8/5 (JM) men sedan sågs inte arten, inget som tydde på häckning.

Höstobservationer gjordes mest vid Ljungkullen på sträckräkning, som mest minst 7 ex 17/9, födosökande överallt i gran och talltoppar (ME)

(ME). Övriga observationer i oktober på Observatorieberget men också 2 ex Brageberget, nära Utsiktstornet 16/10 (AJ).

Grå flugsnappare (21)

0-0-0 / 1-6-1 / 1-8-4 / 0-0-0

Första obs 28/4 vid Lilla dammen (BA, ME) där den sedan oftast åter sågs många tillfällen i maj. Vissa vårar rastar den länge men nu fanns den i sådan utsträckning att det kan tyda på häckning. 19/5 sågs 2 ex på Observatorieberget (TW) och 8/6 fanns 2 ex vid Stora dammen (ME) under intressanta omständigheter. En av dem tiggde, vilket hos många småfågelarter är en inuit till parning men också sker under ägglaggningen vilket ökar honas förmåga att lägga många och stora ägg. Arten är dock svår att verifiera häckning och kan försvinna i en så stor skog som

Slottsskogen. Senare 23/7 sågs 1 ex vid samma damm (ME).

Sågs sedan 15/8-8/9 främst vid Ödledammen i bärträden, men också 1 ex vid Lilla dammen 26/8 (BA). Lite större grupper sågs 4 ex 27/8 (SF) och 6 ex Observatorieberget 28/8 (ME). Sista obs 9/9 vid Lilla dammen av en ensam fågel (BA).

Mindre flugsnappare (1)

Höll till i området SV om Observatoriet, mellan Majvallen och Vita liden. Sjöng ganska flitigt 4:30 (SF) och senare då och då. Senast hördes den 11:25 (SF), dagen därpå fanns den inte här. Svår att se i grönskan, men konstaterades vara en 2K hane (JS)

Svartvitflugsnappare (37)

0-0-0 / 2-21-6 / 1-5-2 / 0-0-0

Första för våren 28/4 vid Plikta, en hane (BA). Första honan sågs redan den 4/5 vid Dalslandsstugan (BA), samma dag som den första sången hördes, Majvallen (JM). Holkbekämp noterades på Stugkullen 13/5 (BA). Observationer av enstaka flugsnappare fortsatte men aldrig flera, arten är numera ganska fåtalig här.

På sångkarteringar märktes den knappast, aldrig mer än en sjungande hane på en morgon. Eftersom de har för vana att häcka i fågelholk kan antal par beräknas därigenom: 8 holkar med flugsnappare funna, hälften av holkar okontrollerade, summa 15 par i Skogen. Medeltalet 1993-2004 beräknades till 26 par.

Observerades med enstaka exemplar i augusti, oftast vid Ödledammens bärträd men också vid Lilla dammen 26/8 (BA) och på Stugkullen 5/9 (BA), årets sista observation härstädes.

Entita (99)

17-14-7 / 10-5-1 / 2-3-5 / 8-7-20

Har ökat på senare år från att ha varit i stort sett försvunnen på 1990-talet, men är fortfarande ganska fåtalig. Ses främst under vintermånader eftersom den besöker fågelbord, två ex vid Lilla dammen, den ena vid fågelmatningen och den andra sjungande N om dammen. Dessutom 2 ex vid fågelmatningen i Azaleadalen (UU).

Det finns anledning att anta att den stannar

kvar och häckar. 17/1 sågs 3 ex, vid Plikta, Lilla dammen och landskapsstugorna. Inga bofynd gjordes, dock sångobservationer i Azaleadalen 21/4 (ME), Museet 18/4 (ME), Plikta, Majvallen 11/4 (JM), Lilla dammen 13/4 (MO). Även höstjungande i Azaleadalen 12/8 (SF) och vid Plikta 16/9 (JM). Så var det åter fågelbord: 1/12 fanns 2 ex vid Azaleadalens fågelmatning och 1 ex vid Lilla dammens fågelmatning.(SF).

Ringmärkte 7 ex under året, vid Lilla dammen eller Azaleadalen, fick 5 återfynd av tidigare märkta vilket naturligtvis säger en del om artens stationära vanor. Av återfynden var fyra märkta vintern före, 2 som ungfåglar i Slottsskogskolonin av Annika Nordin som 1K-fåglar, återfunna i Slottsskogen ca 500 m NO. Den femte hade jag märkt själv på Nyårsdagen 2006, när den åter fångades 26/12 var den minst i sitt femte år, 5K+. En aktningsvärd ålder för en liten entita.

Svartmes (1)

En enda observation gjordes av denna i Slottsskogen inte ens årsvissa mes, trots förekomst av arten i andra delar av Nationalstadsparken, dvs Änggårdsbergen. 1 ex observerades vid fågelmatningen i Azaleadalen 31/1 (BA).

Blåmes (129)

19-12-14 / 16-10-8 / 4-8-3 / 9-8-18

Vid fågelmatplatser var blåmesen en flitig gäst, vid Lilla dammen sågs 12/1 10 ex (ME) och 15 ex 25/1 (ME). I Azaleadalen fanns ca 30 ex 3/2 - cirka dussinets fåglar vid fågelbordet i centrala dalen, ytterligare ca 20 sedda i dalens kanter, i buskage och träd (SF). Höstflockar sågs vid häggarna runt Ödledammen, den 19/8 räknades 10 ex (SF). Vid Pliktas fotbollsplan sågs 20 ex 30/10 (ME). Och vid busshållplats för buss 60 16 ex 29/11 (ME). Den 16/12 sågs tillsammans med grönsiskor i alar vid Stora dammen (SF). Det är svårt att räkna blåmesar på en matplats; ett annat sätt är då att ringmärka dem. Den 26/12 vid Lilla dammens fågelmatning märktes på 90 minuter 18 blåmesar, av dessa var 10 juv, 8 ad samt 11M, 3F samt 6 av obestämt kön. Dessutom kontrollerades tre tidigare märkta blåmesar.

Antal par i Slottsskogen enligt revirkartering blev 24 par, men holkgenomgång av 80 fågelhol-

kar (hälften av parkens bestånd) visade på 24 par. Med tanke på att blåmesen också häckar i naturliga håligheter bör ungefär 60 par ha häckat här detta år. Medel 1993-2004 var 56 par. I de åtta kullar där antalet ungar var känt var medeltal 8.4 ungar.

Ringmärkning ägde rum av 125 ad och 79 boungar. Av tidigare ringmärkta blåmesar gjordes 16 återfynd, samtliga av egna märkningar. De flesta bestod av återfynd av tidigare ringmärkta mesar på samma plats där de märktes. De flesta var hanar, 10 ex mot 4 honor, bestämdes på vinglängd vilket inte var möjligt med alla individer.

Ålder vid återfångsten kunde bestämmas till 19 månader för de sju fåglar som var märkta som boungar, medan det för vintermärkta ibland endast var möjligt att få en minimiålder. Medelålder på samtliga kontroller blev 23+ månader. Äldst var fyra blåmesar som vid kontrollen var 41-42 månader, 4K. Bland övriga 4 3K+ och 3 2K+ kan givetvis ha funnits någon ännu äldre fågel. Pullmärkta som kontrollerats i Azaleadalen (enda märkplats vintertid) och där födelseholk var känd hade rört sig 150, 325, 450 och 550 meter.

Talgoxe (112)

17-11-11 / 13-9-6 / 4-5-4 / 9-7-16 = 112

Kunde ses vid fågelmatningar, bland annat vid vaktstugan Sjömansgatan 10 ex 18/1 (ME), och 3/2 bedömdes ca 25 ex uppehålla sig i Azaleadalen varav ett tiotal flitigt frekventerade fågelmatningen, övriga ute i dalen. Den 4/6 kunde ungar konstateras ha flugit ut (ME), sågs 19/8 i häggar och slån vid Ödledammen med ca 10 ex (SF), 26/8 födosökte 6 ex i bok (ME). 30/10 ca 20 ex vid Plikta födosökte i berget (ME).

Revirkartering gav klen resultat som kanske inte är helt rättvisande, 5 revir i ytan indikerar 15 par i hela Skogen. Holkgenomgång av 80 fågelholkar (hälften av parkens bestånd) visade på 25 par. Med tanke på att talgoxen ibland också liksom blåmesen häckar i naturliga håligheter bör ungefär 60 par ha häckat här detta år. Medel 1993-2004 var 58 par. I de åtta kullar där antalet ungar var känt var medeltal 6.9 ungar. De få kullar jag undersökte visade på att ungarna hoppade ut ur holken omkring 10-15 juni. De flesta år är talgoxen lite tidigare ut ur holken än blåmes vilket dock inte märktes detta år.

Talgoxe ringmärktes, 47 ad, 66 boungar. Av talgoxe gjordes färre återfynd än av blåmes. Tre pull-märkta fåglar kontrollerades, 4K, 4K och 8K - den senare innebär nytt ålderrekord för talgoxe i Slottsskogen. Det var en hona märkt som bounge i en holk på Brageberget 6/6 2002 och kontrollerad i 350 m åt norr i Azaleadalen 1/12 2009. De båda 4-åringarna, hane och hona, hade tagit sig 650 resp 50 meter norrut. Ungfåglar rör sig i de flesta fall ett bra stycke bort från födelsereviret innan de söker ett eget revir, men det finns tydligen undantag.

Nötväcka (129)

19-10-13 / 13-8-6 / 6-9-6 / 8-12-19

Sedd året om som den stannfågel den är, med toppnoteringar i januari och december då den är lätt att observera vid fågelborden i Azaleadalen och vid Lilla dammen. Det är dessutom en högljudd fågel, lätt att lägga märke till. 4/1 fanns 6 ex i Azaleadalen, kvittrade från olika håll dessutom fanns den vid fågelmatningen (SF) och den 18/1 5 ex vid fågelbordet Lilla dammen (AN).

31/1 vid fågelmatningen vid Lilla dammen, den ena har en mycket otäck böld på vänster öga ser ut som de där virusbölderna talgoxarna har i övrigt verkar den pigg (ME).

Sångkarteringar gav 11 revir x 3 = 33 revir. Åren 1993-2004 var medelantalet 29 revir

17/4 2 ex (ME), försökte mota bort hackspettpar, lyckades jaga iväg honan men hannen fortsatte oberört hacka vidare. 14/5 besökte bo i björk vid Barnens zoo. Mycket okänslig. Mängder med barn fikade och lekte i direkt anslutning till boet ovetandes om aktiviteterna som pågick. Matning skedde obekymrat ca var tredje minut. (AJ). Flera boobservationer gjordes: 1/6 besöker bebott bo (BA), 4/6 sågs 2 ad med 4 ungar (ME), 8/8 familj med pipande ungar (ME),

Ringmärkt 9 vuxna fåglar
Fått två återfynd av fåglar märkta vintern före på samma plats, Azaleadalen.

Trädkrypare (72)

5-5-5 / 13-11-1 / 0-5-6 / 7-5-9

Observerad vintertid vid Lilla dammen 6/1 (BA),

Stora dammen 15/1 (ME), Plikt 25/1 (ME), Fågeldammen 27/1 (UU) och Bragebacken 4/2 (KN). Sång hördes vid Majvallen redan 17/2 (JM). Fortsatt aktivitet kunde också ses vid Fågelhuset 31/3 och 3/4 (ME, SF), nära Slottsskogsgatan 22/4 (JH). Smålandsstugan 5/5 (BA), Hästhagen 7/5 (BA) Sjöng vid Azaleadalens södra ingång 24/5 (SF). Par sågs 12/4 vid Stora dammen (BA), Majvallen 18/4 (TW), Lilla dammen 18/4 (TW) och Plikt 24/4 (BA). Ingen häckning kunde dock konstateras detta år, även om revirhävande fåglar tycks ha funnits på minst tioalet platser.

Höstsång hördes vid Plikt 1/9 (JM) och Majvallen 30/9 (JM). Enstaka individ sågs senare, den sista dagen på året sågs 3 ex vid Hjorthagen (JM).

Nötskrika (6)

0-0-0 / 0-0-0 / 0-0-2 / 3-1-0

Årets få observationer gjordes på hösten. Den 14/9, 1 ex satt i en stor gran på Observatorieberget och skrånade flög sedan mot Majorna (ME). Den 18/9 hörde en, möjligen flera från Slottsskogskolonin (AJ). 5/10 flög 4 ex åt söder över Brageberget (SF), dagen efter flög 5 ex förbi Ljungkullen (ME). Den 9/10 1 ex Ljungkullen (ME) och 6/11 1 ex vid Stora dammen (BA).

Skata (110)

15-4-10 / 15-13-9 / 9-10-3 / 5-6-11

Fågelborden besöks av skator, men inte alla fågelbord. Fågelbordet vid Lilla dammen ligger dock bra till, mitt i skatriket. 15/1 fanns här 4 ex (ME). Skator sjunger lite då och då, sång hördes 27/1 från skata vid Ödledammen (SF). Skator samlas ibland vintertid i flockar, 15/3 fanns 6 ex i ett träd söder om Lilla dammen (SF), 1/4 var 14 ex i en samlad flock i träd vid fågelhuset (ME).

Bobygge pågick 6/4 på flera platser, bland annat ovanligt högt vid Pliktbacken, ca 12 meter! Dessutom bobsök vid NO Plantskoleängen samt längst ner i backen mot Majvallen ovanpå gammalt bo (SF). Bobygge 10/4 i tall utanför Hjorthagen Q7b, 4 extra skator kom dit och började bråka, det hela pågick ca 10 minuter - oklart vad som hände (SF). 13/4 Mittemot Björngårdsvillan (P15a) bobyggande skata (SF).

Den som inte hinner med att leta skatbon

kan knappast undvika att stöta på enträget tiggande skatkullar: 7/7 fann 2 ad med 3 juv vid Majval-len och likaså ad med 2 juv vid Stora dammen (SF). 13/7 skatkull vid södra delen av Fågeldammen, tre ungar tiggde av ad med uttrycksfulla vingviftningar. (SF) Någon ordentlig boinventering gjordes inte, uppskattningsvis fanns 15-20 bon i Skogen, långt ifrån det sena 1980-talets 50 par.

Skata hade 10/5 tagit björktrastunge som den flög med i näbben. Jagad av 2 björktrastar och 2 koltrastar som förgäves mobbade. Skata festade senare på inälvorna (ME). Den 16/6 åt skata gräsandägg som låg på gräset N om Lilla dammen, fiskmås tog sedan över (SF).

En flock av ovanlig storlek fanns 11/12 kl 8:30 i Slottsskogskolonin, 45 ex väl samlade i sydvästra hörnet. (JM).

Kaja (108)

15-5-10 / 15-12-7 / 8-8-4 / 6-6-12

Sedan många år området runt Ekebacken vid Linneplatsen en av övernattningsplatserna för trak-tens kajor. Antalet är svårt att uppskatta eftersom fåglarna inte sitter stilla utan flyger omkring, badar i Fågeldammen eller letar mat på gräsmattorna. 6/1 15:30 fanns minst 1500 ex runt landskapsstugorna, fullt på marken och i träden på ängen framför och runt Björngårdsvillan. Hela tiden fyllde de på från norr kom över Skansen Kronan (ME). 8/1 14:30 minst 500 ex runt Fågeldammen (SF) och 11/2 16:40 minst 3000 ex, satt i träden runt Gräfsnäsgrården, plötsligt lyfte hela flocken och drog upp mot Medicinareberget (UU).

9/3 sågs kajor äta säd avsett för änder, säd lagts i vatten för att inte duvor och kajor skulle äta upp det (SF). Pälssamlade setts i många år; 29/4 sågs i Hjorthagen 9 kajor som samlade vinterpäl-s på dovhjortana, dessa såg ut att njuta i fulla drag av behandlingen (ME). Vad gäller häckande be-stånd finns inga uppgifter även om arten bor i främst ihåliga träd (ek, bok, al) från Ekebacken ner mot Björngårdsvillan, uppskattningsvis 10-15 par.

Sträckande kajflockar ses ibland, 12/10 kom på en morgontimme 290 ex förbi Ljungkullen, största flocken ca 150 individer sträckande rakt österut resten från Slottsskogsvallenhållet på väg nordöst (ME). Vid fågelmatningen vid Lilla dammen är kajorna ofta ihärdiga gäster som kan klänga på talgbollarna som stora mesar och effek-

tivt skrämmar bort alla små mesar. 11/12 fanns 15 ex här, invaderade hela platsen med jämna mel-lanrum. Satt och väntade på att jag skulle försvin-na så det kan länsa hela matningen (ME)

Uppgifter om utflugna tiggande ungar?

Råka (1)

Endast en observation: 29/3 1 ex på fältet mellan Stora och Lilla dammen. (MO).

Kråka (107)

10-6-8 / 16-10-7 / 7-7-6 / 6-6-13

Området nära Linneplatsen är sedan många år vintertid övernattningsplats för stora flockar av kråkor och kajor. Den 6/1 fanns minst 1000 ex på Malmgårdsåsen, det var fullt av kråkor på marken vid landskapsstugorna, i träden på ängen framför och runt Björngårdsvillan. Har aldrig sett så många i slottskogen, hela tiden fyllde de på från norr kom över Skansen. Deras ljud överröstade min barn. (ME).

Den 3/2 fanns 30 ex på ängen väster om Stora dammen och uppe i slutningen under ekar-na, troligen ätande ekollon (SF). Den 9/4 sågs en kråka som låg på ett mycket litet bo och en gång var tredje sekund lät som en gräsand ungefär, tog 10 minuter innan jag hittade vem som utstötte det märkliga ljudet. (ME).

Bobygge sågs 13/4 i björk ca 12m upp vid korsning Djurgårdsvägenväg/Spökkelia K10b, samt vid Duvas backe ca 12m i ek Q13a (SF). 21/4 sågs ruvande fågel vid Stora dammen (BA). Ingen bokartering gjordes, men det finns orsak att anta-ga att beståndet i Slottsskogen inte avvek från det gängse, cirka 10 par.

Kråkor har under våren många ljud för sig; 22/4 hördes ett inte alldeles ovanligt näbbklapp-rande (SF). 7/7 fanns en kråkfamilj med 2 ad och 4 utflugna ungar vid Bergdammen, vuxen med hängande vänstervinge, små vita prickar, den vingbrutna och självläkta Kråkis? Dessutom en av ungarna en rätt så vit halsbandskråka. (SF).

8/9 sågs en mycket vitvingad kråka vid Villa Belpark. 9/10 bevittnades ett våldsamt slagsmål utan synbar orsak mellan två kråkor på gräsmat-tan vid Lilla dammen (SF). Sedan blev det vinter igen och vid fågelmatningen Lilla dammen sågs 4 kråkor 11/12 - annars brukar de vara lite försiktiga

och sällan våga sig fram (JK).

Korp (20)

1-1-2 / 6-0-0 / 0-2-4 / 0-2-2

Den 5/1 höll en korp till vid Vattentornet, satt i träd nära tornet. (SF). Vanligen ser man dessa fåglar flyga förbi Skogen, sällan slår de till. Ofta ses de en och en, men den 6/9 kom 2+1 ex över Ljungkullen, den ensamma kom med näbben öppen åt NO, de två övriga flög österut över djurhagarna (ME). Den 4/11 kom 3 ex över Stora dammen (BA).

Stare (55)

0-0-16 / 17-13-7 / 1-0-0 / 1-0-0

Vårens första observation gjordes 8/3 då 2 ex rastade (NE). Antalet ökade sedan långsamt, 15/3 sågs 8 ex (AW) och från den 16/3 var små sällskap på 10-20 fåglar synliga på gräsmattorna som 12 ex 16/3 (ME), 9 ex 19/3 (HH) och 17 ex 22/3 (BA). En flock med ca 25 ex sågs 3/4 (SF) på Semesterängens södra delar men sedan började flockarna splittras upp, 6/4 (SF) sågs inte mer än 3-4 fåglar tillsammans på flera platser. Denna dag hördes också tre sjungande ex i centrala delen av Skogen; arten sjunger ganska kort tid och är därför svår att sängkartera. Dock sågs 7/4 minst 25 ex födosökande på gräsmatta N om Stora dammen (UU).

Den 10/4 sågs 12 ex parvis fördelade mellan Lilla dammen och Stora dammen, vid denna tid kan antagligen antalet par enkelt karteras genom parräkning (SF). Detta gjordes tyvärr inte konsekvent och därför är antalet par i parken osäkert. Starholkar fattas men gamla ekar och hackspetthål förser arten med en del boplatser. Ungar hördes i bo vid Fågelhuset 9/5, hackspetthål, veckogamla ungar (OE). Den 28/5 sågs minst 6 ungar, oftast två och två med föräldrar (ME).

Sedan fyllde ungstarna Skogens backar, 4/6 20 ex vid Stora dammen (ME), 7/6 25 ex (HH) och så småningom försvann de från Skogen ut till kustens strandängar innan flytten söderut. Den 21/6 kom en flock på ca 100 ex över söderut, möjligen skrämda av SU:s ambulanshelikopter som av okänd orsak gjorde ett ljudligt extravarv över Slottsskogen före landning (SF). Efter detta gjor-

des endast en observation under resten av året: 30/10 då 6 ex sträckte förbi norrut (SF).

Gissat häckande bestånd. 20 par

Gråsparv (68)

8-6-4 / 10-9-7 / 4-2-1 / 4-5-8

Gråsparv ses inte så ofta inne i Slottsskogen utan mer vid kanterna. Något ex sågs vid västra ingången vid Majvallen, 1 ex sjöng 13/2 (JM). Bredvid fotbollsplanen vid Plikta håller gråsparvar till, 2/1 fanns 12 ex (ME), ökade till 18 ex 23/2 (BA), på hösten var de betydligt flera: 3/9 hade fanns 43 ex (ME). Vid Ödledammen sågs 1 ex 19/5 (SF). Mer inne i Slottsskogen kunde de även ses vid serveringen Villa Belpark där det fanns ca 20 ex 4/6, minst hälften var årsungar 1K (ME). Vid Stugkullen 13/5 1 par (BA). Vid Fågelmatningen Lilla dammen sågs några ex, 2/10 fanns här 5 ex (CJ), och 3 ex 11/12 (ME, JK) och 7 ex 16/12 (SF), vid fågelmatning Majvallen fanns 5 ex den 7/12 (CJ). På matplats Azaleadalen ses den dock aldrig.

Häckning: några par i området i närheten av Villa Belpark.

Pilfink (93)

18-7-9 / 10-4-3 / 0-7-7 / 5-6-17

Ses huvudsakligen vid fågelmatning Lilla dammen, vintertid. 8/1 räknades 12 ex (ME), 16 ex den 18/2 (ME). Försvann sedan från denna plats när matningen upphörde men 10 ex sågs åter där 28/9 (ME), samma antal 4/11 (BA) och 3/12 (CJ). 23/12 räknades 20 ex (ME). Vid matningen vid Majvallen sågs 2 ex 2/12 (OB), där också 3 ex fanns 24/4 (BA) liksom 27/5 (JM). Ingen bekräftad häckning inne i Slottsskogen men 8/6 sågs 4 pulli nära Linneplatsen (ME). I norra Slottsskogen sågs 15 ex 5/8 i häggbuskar med rikligt med bär, Ödledammen, 4/9 sågs 30 ex som åt gräsfrö nära Stora dammen (SF) och 8/9 30 ex i backen upp mot Naturhistoriska (ME). Inne i Hjortdammens hägn sågs 25 ex 22/9 (SF) och troligen samma flock sågs bada i dammens kant 25/9 (SF). Flocken växte sedan och 13/10 räknades inne i grishagen hela 80 ex, årets största flock på plats (SF).

Bofink (157)

14-11-15 / 17-10-11 / 7-12-14 / 16-10-20

Övervintrade och sågs vid fågelborden med 2 par vid Lilla dammen 9/1 (ME), 3 ex 11/1 i Azaleadalen och ett par vid Vattentornet 27/1 (UU). 15/2 var de 4 i Azaleadalen, tre hannar och en hona (MB). Snart hördes sånger, 6/3 (ME), 9/3 ganska osäker sång i Azaleadalen liksom kände sig för (SF).

Flyttarna kom i mitten av månaden, 16/3 sjöng överallt i trädkropparna, vårkänslor (ME). På en vandring 2.3 km sjöng 8 ex 23/3 och 13 ex 30/3 (SF). Den 1/4 sträckte 49 ex norrut över Observatorieberget (ME). Bobbygge konstaterades 21/4 vid Stora dammen (BA) liksom 19/5 vid Stugkullen (BA).

Sångaktiviteten kom igång men var ändå ganska måttlig i början, 16/4 noterades 11 sjungande hanar på 20 hektars yta, för att öka till 14 ex 24/5 och 19 ex 1/6. Det senare bör indikera andra kullar, ännu 17/6 sjöng 21 hanar. Beräknat bestånd för 20 hektar blev 24 revir, vilket för hela Skogens skog ger 72 par. Medeltalet 1993-2004 var 70 par.

Redan 14/8 kunde man se flockar av fink, minst 50 ex i stor ek vid Ödledammen. Attackeras av sparvhök och försvann (ME). Höststräcket berör i allmänhet inte Skogen med så stora antal, eftersom det går ganska brett här inne i landet men under september passerade 17/9 43 ex Ljungkullen medan en hel del födosökte i trädkroppar och på marken (ME), 21/9 räknade 800-830 302 ex över Lilla dammen, störst flock 47 individer, ganska hög höjd (ME), 25/9 kom 1338 ex ca hälften över Ljungkullen, resten vid Lilla dammen. 28/9 kom på en morgontimme 829 finkar över åt S (ME). Trädtopparna var dessutom fulla med finkar (ME).

Bokollonens rikedom fick många att stanna till och förse sig, 25/9 fanns 15 ex på vägen vid Hästdammen, åt krossade bokollon (SF), samma sak 27/9 då 248 ex födosökte på gångbanorna vid busklabyrinten, där bokfrön låg krossade i mängder av förbipasserande människor. Trots att fåglarna blev störda med 10-30 sek mellanrum återkom de hela tiden (ME). Sträcket fortsatte och den 6/10 på en timme räknades 458 ex passera Ljungkullen lågt flygande i små och spridda flockar (ME).

Och bofinken sjunger inte bara på våren.

5/10 sjöng en vid Plikta, bara en strof, men en rätt överraskande vårkänsla... (JM). Denna vinter blev fler finkar kvar genom den rikliga bokollonförkomsten. 9/11 fanns 25 ex i Azaleadalen tillsammans med bergfinkar (SF) liksom 16/12 ca 15 ex på samma plats (SF). De sågs annars främst vid fågelborden, som 23/12 6 ex vid Lilla dammen samt matningen vid forsen (ME). 6 ex fanns i Alpdalen 28/12 (BA).

Bergfink (65)

0-0-0 / 5-0-0 / 0-0-6 / 19-13-22

Ett fåtal observationer gjordes av arten på vårsträck. Den 14/4 1 ex Plikta (JM) och 15-22/4 2 ex vardera på Observatorieberget åt N (TW). En hane satt 25/4 vid Vattentornet och sjöng lite tvekan i en tall (ME).

Sedan dröjde det till hösten innan de återkom, men då gjorde de det med besked. Bokollon-skörden var rikligast i mannaminne och bergfinkar stannade kvar i Skogen hela vintern och åt bokollon. När snön kom och fågelborden kom upp gav de sig på dessa. 25/9 räknade 32 ex åt söder över Ljungkullen på 1.5 tim (ME), följande vecka sågs enstaka nere i bokskogarna. Ytterligare 205 ex str S över Ljungkullen 30/9 på halvtimme (ME), 140 ex på en tim 6/10 (ME).

Började nu ses i lite större antal, födosökte 4/10 under en bok vid Barnens zoo med bofink, 9/10 20 ex vid Plikta, hoppade omkring och åt bokollon ihop med bofinkar. Bergfinkljudet hördes hela tiden överallt i skogen. (ME). Sträck fortsatte i oktober men i blygsam skala, 50 ex på en timme 14/10 (ME) visar på en hög sträckssiffr.. Från och med nu kunde flockar på flera hundra individer ses i Skogen, 13/11 200 ex i Azaleadalen (ME) och 25/12 250 ex runt Fågelhuset, en stor flock surrade runt och flög in bland rhododendronbuskarna (ES), 26/12 100 ex drog en gles virrande flock över Lilla dammen och landade i bokskog väster om (SF). 80 ex Bragebacken 31/12 (JM).

Grönfink (81)

16-11-12 / 10-8-2 / 2-1-0 / 1-5-13

Vintern igenom sågs grönfink vid fågelborden i Azaleadalen med som mest 10 ex 3/2 (SF) och vid Lilla dammen med 5 ex 3/2 (ME), men sågs ock-

så med 5 ex vid Museikullen 4/3 (JM). Rapporteras sjungande med 10 ex på flera platser i Slottsskogen 17/3 (ME). Den 30/3 sjöng 4 ex runt Vita villan-Bergdammen (SF). Den 6/4 sjöng en utanför Vita villan och hördes även sjunga vid Uggleskogen nära Majvallen vid Djurgårdsvägen (SF). Den 17/4 sjöng 4 ex vid Vita villan, Björngårdsvillan, N om Lilla dammen och vid Rultebacken.

Ett fåtal sommarobservationer gjordes, arten bör ha häckat i Slottsskogen med några par, bland annat vid Vita Villan, i serbgranarna utanför Björngårdsvillan och NV Lilla dammen (SF). Vid fågelbordet vid Lilla dammen fanns i december 5-6 ex konstant (JK, ES, ME).

Steglits (5)

En vårobservation: 1 ex sågs vid Stora Dammen och en flög över gräsmattan mellan Stora och Lilla Dammen 5/4 (JE, BA).

Hördes sedan 24/10 väster om Volleybollplanerna, nära Slottsskogsgatan (AJ), samt hördes flygande 27/10 vid av fågeldammen vid golfbanan (ME). 1 ex vid Majvallen 12/11 (JM) och slutligen 1 ex vid matplats i Azaleadalen 19/12 (BA).

Grönsiska (53)

2-0-0 / 7-0-0 / 1-0-9 / 13-8-13

Besökte i årets inledning fågelmatning vid Lilla dammen, 2 ex 14/1 (ME). Sågs sedan i april vid några tillfällen vid Stora dammens alar, 5/4 fanns här 5 ex (BA) och 7/4 ett par födosökande under en al på västra stranden till Stora dammen (UU). Ytterligare några enstaka flög över i april, dessutom en sommarobs 23/7 hördes 1 ex flyga över Ödledammen (UU).

Därefter vidtog höstens rörelser som också berörde Skogen. 6/9 passerade 115 ex Ljungkullen på 3 tim (ME), följt av 45 ex 7/9 8:00-9:00 (ME) och 49 ex 11/9, samma tid (ME). Ytterligare 128 ex str S Ljungkullen 6/10 (ME). Sågs söka genom alarna vid Stora dammen, 200 ex 20/11 (ME), fullt överallt i träden runt Stora dammen.

16/12 30 ex i alar vid Stora dammen, 70 ex i Lilla dammens alar (SF). Den 28/12 fanns 110 ex nere på marken under alar i NV delen av Lilla dammen, gav möjlighet att räkna något så när (SF). Sena höströrelser ägde rum 11/12 då 100 ex

flög över Lilla dammen (ME). 20/12 sågs åter en fågel vid Lilla dammens fågelmatning (JH). Fortfarande den 31/12 fanns 40 ex kvar vid Stora dammen och 10 ex vid Bragebacken (JM).

Hämpling (1)

Denna här inne i stadens hank och stör ganska sällsynta småfågel observerades med 1 ex passera Observatorieberget 26/4 (TW)

Gråsiska (8)

1-0-1 / 3-0-0 / 0-0-0 / 1-1-1

Redan på Nyårsdagen sågs 1 ex flyga över Lilla dammen (KN), därefter sågs arten bara ett fåtal gånger, endast rapporterad överflygande med ett exemplar, oftast endast hörd. 11/3 sjöng 2 ex vid Pliakta (JM), sågs på olika platser tre gånger i april, därefter endast vid några tillfällen på senhösten 29/10-28/12.

Obest korsnäbb (20)

Vid 7 tillfällen under året rapporteras obestämda korsnäbbar på sydsträck, bland annat 24/8 3 ex över Pliakta överraskande grova i rösten... (JM) och 1 ex 5/10 lockade bara ett par gånger, men grov i rösten. Skulle faktiskt sätta pengan på större... (JM).

Mindre korsnäbb (20)

0-0-0 / 0-0-0 / 1-3-1 / 3-7-5

Första observation 20/7 med 5 ex (TW), därefter sydsträck av 60 ex 25-28/8 (SF, BA, ME). Därefter blev det ett uppehåll till 26/9 då 4 ex sträckte S (SF), därefter inte några sträckrapporter men observationer gjordes av några ex i taget hela hösten ut, 4/11 12 ex över Museikulle (JM) och 10 ex 13/11, kan ha varit det dubbla då en flock om 10 sågs vid ett tillfälle och lite senare en liknande flock som kan ha varit samma (DK).

Domherre (6)

0-1-0 / 0-0-0 / 0-0-0 / 2-3-0

Denna sparsamma vintergäst inne i staden var nu ovanligare än på flera år. Årets första observation

av en hane i Azaleadalen 13/2 (BA) fick efterföljare först 15/10 då 2 hanar och en hona satt en stund i ett träd vid Lilla lia innan de flög vidare norrut (SF). Ytterligare några observationer av 1 ex gjordes 5-13/11 (BA, DK, ME).

Stenknäck (62)

4-1-3 / 6-3-1 / 6-9-6 / 7-4-12

Observerad under alla årets månader. Vinterobservationer av 2-4 ex i Azaleadalen, under april-juni sågs ett par upprepade tillfällen i området Fågeldammen-Lilla dammen, men detta år inga indikationer på häckning. Under senare delen av sommaren gjordes många observationer av 1-2 ex i området Lilla dammen-Plikta, med större antal 14/8 då 8 ex höll till vid Ljungkullen (ME).

I samma område sågs arten hela hösten, 7/9 6 ex vid Lilla dammen, satt i toppen på en av träden med döda topgrenar, flera av dem såg ut att vara ungar (ME) men också vid Ljungkulle då 4+3 ex sågs 6/10 (ME). Azaleadalen besöktes

åter i senhösten 8/11 3 ex (ME), 15/12 3 ex (BA) och 26/12 6 ex i boktoppar (SF).

Mot slutet på året lockade idegranarnas bär på kullen NV Lilla dammen till sig större antal, 28/12 fanns ca 25 ex i dungen, flocken drog iväg men kom tillbaka och gick att räkna, 23 ex + några i träd omkring. Fortfarande var många bär kvar, de var också nere vid bäcken och kanten av Lilla dammens vak. (SF) Dagen därpå konstaterades 18 ex i samma område (MO).

Gulsparv (2)

Sällsynt gäst inne i staden: 1 ex vid Norra Observatorieberget 22/4 (TW) och 1 ex vid Hjorthagen 11/11 (ML).

Sävspurv (1)

2 ex sträckte söderut över Ljungkullen 29/9 (LC).